

osztályánál kapha-
folyóiratok:

ácia negyedévi köz-
évente négyszer.
re 250 lei, egyes szám

Érdélyi Lap
rodalmi, művészeti és
Megjelenik min-
ap.

ei.
ei.
ei.

Érdélyi Lap

Lakás

Kiadó

3 szobás fűrdőszobás
lakás, augusztus 1-ére, Ora-
dea, Str. Petőfi 5.

Két utcai szoba,
előszobával, konyha,
mosóház, pince, stb.
augusztusra kiadó. Ora-
dea, Str. Mihail
Sorbul 11.

Egy nagy szobás,
fűrdőszobás lakás, ju-
lius 1-től kiadó. Ora-
dea, Str. Ghica 13.

Három szoba,
előszoba, fűrdőszoba és
mellékhelyiségekkel
álló modern lakás aug-
1-re kiadó. Ora-
dea, Str. Aurel Vlaicu 31-a.

Kiadó

két szobából, előszobá-
ból álló utcai lakás,
amely orvosi rendelé-
nek, vagy garzon laká-
sának igen alkalmas.
Ora-
dea, Rimanóczy-u
2. I. emelet.

Alkalmazás

Vasalónő

állandó munkára és
tanulóleány felvételt.
„Mercur” festő, Ora-
dea, Calea Victoriei 1.

Jól fiző mindenest
azonnalra keresek. Str.
M. Corvinul 1. emelet.

Egy középkori
mindenes főzőnő, éves
bizonyítvánnyal azon-
nalra vagy 15-ére ke-
resek. Clorogariu pü-
sök-utca 30. szám.

Mindenféle

cserepező munkát vál-
lal részletfizetésre is.
Burzik Sándor csere-
pező mester, Ora-
dea, Str. Ingusta No. 1.

Idősebb

intelligens, lehetőleg
zongorázni is tudó nő,
háztartásnőnek felve-
szek. Cim a kiadóban.

Perfekt

német-román kisasz-
szony délutánra, gyer-
mek mellé ajánlkozok.
Cim: Molnár cukrász-
da, Ora-
dea, Bulevardul
Regele Ferdinand 26.

Carol II. No. 6.

3 Lei

ERDÉLYI LAP

Taxa postală plătită în
aprobării Dir. Gen. P.T.

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet körút 9-11
BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 126 (994) szám. * Szerda, 1935 június 19

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Megnyilt a kisantant gazda- sági tanácsának 5. ülészsaka

A szombat óta folyó előértekezlet megállapodásai szerint
állapították meg a napirendet

Bucuresti. Saját tud. Hétfőn délnél 12 óra-
kor a Cercul Militar nagytermében megnyilt
a kisantant gazdasági tanácsának ötödik ülés-
zsaka, melynek előértekezletei — mint tegnap
jelentettük — már szombat óta folytak. A gaz-
dasági tanács mostani ülésén Teodorescu volt
miniszter, a román delegáció vezetője elnököl-
t. Résztvettek mind a három állam kiküldöttei.
Megnyitás után az elnök a következőkben
jelölte meg a gazdasági tanács üléseinek mun-
karendjét: 1. Az egyes nemzeti szekciók tevé-
kenységének megvizsgálása, a negyedik prágai
tanácsulástól mostanig. 2. A kölcsönös keres-
kedelmi kapcsolatok tanulmányozása és ama
eszközök keresése, amelyek alkalmasak a há-
rom állam közötti árucserreforgalom élénkíté-
sére. 3. Annak a jelentésnek a megvizsgálása,
amelyet a kisantant három állama közötti cse-
reforgalom élénkítésének lehetőségét tanulmá-
nyozó külön bizottság benyújtott. 4. A vegyes
szakértőbizottság jelentésének felülvizsgálása
a három állam közötti turisztikai és személy-
forgalom fejlesztésének kérdéseire vonatkozó-
lag. 5. Közlekedési kérdések, úgymint: hajó-
zás, légi forgalom, vasut, posta, stb. 6. A gaz-
dasági együttműködést célzó javaslatok.

Délután öt órakor összeült a Cercul Mili-
tarban a kereskedelmi albizottság a három ál-
lam közötti árucserreforgalom növelésének a
tanulmányozására. Ez az albizottság kedden
dél előtt folytatta tanácskozásait.

Jasiban eltemették Cantemir egykori moldvai fejedelem hazahozott hamvait

A kormány tagjai és az egyetemi tanárok vitték a koporsót
Fejedelmi mauzoleumot építenek Moldva fővárosában

Bucuresti. Saját tud. Cantemir fejedelem
hazahozott hamvainak eltemetése nagy gyász-
pompával történt meg Jasiban, a kormány tag-
jainak jelenlétében. Az állomáson a nagy
moldvai uralkodó koporsóját Tatarescu és a
kormány többi tagjai vállukon vitték a vagon-
tól az ágyulafetta-gyászkoosíhoz, amely az álló-
más épülete előtt várt. Innen harangzúgás kö-
zött indult el a menet a Metropolia, amely-

nek székesegyházában ünnepélyes gyász-
istentisztelet volt.
Nicodém moldvai metropolita tartott
gyászbeszédet a templom közepén felállított
diszes ravatal mellett. Istentisztelet után ismét
megalakult a gyászmenet, amelyben iasi egye-
temi tanárok vállukon vitték a koporsót a Trei
Jerarhi templomba, melynek egyik fülkéjében
helyezték el ideiglenesen a koporsót, a fejedel-
mi mauzoleum felépítéséig.

Erdekes párbeszéd Jorga tanár és Tatarescu miniszterelnök között Minisztertanácsot tartanak Jasiban a moldvai főváros fejlesztése megbeszélésére

Bucuresti. Saját tud. A gyászszertartások
alkalmával Tatarescu és a kormány tagjai
megbeszélést folytattak Iasi város előkelőségei-
vel, az egykori moldvai főváros fejlesztésének
kérdéseiről. E tárgyalások eredményeként a
kormány elhatározta, hogy az összes erre-
vonatkozó problémák megvizsgálására a közel-
jövőben miniszteri értekezletet tart Jasiban.
Tatarescu miniszterelnök a gyászszertar-
tást követő bankett után magához hívatta a
sajó képviselőit és a következőket közölte
velük:

— Két hét múlva miniszteri tanácskozás
lesz Jasiban. Eljövök ide, egy miniszteri mun-
kacsoapat élén, hogy a helyszínen tanulmá-
nyozza ma nagyi kérdéseket. Iamandi Vik-
tor komoly figyelme fog szentelni és a lehető-
ségek határai között meg is fogja oldani őket.
Midőn Tatarescu éppen az újságíróknak
nyilatkozott, közeledett a csoporthoz Jorga pro-
fesszor és így szólt a miniszterelnökhöz:
— Politikáról beszélsz nekik?
— Mire Tatarescu így felelt:
— En nem politizálok. Itt háztartásról
van szó.

Jorga: Ezzel szemben Titulescu politizál.
Tatarescu: Titulescu külügyi kérdésekben
politizál és pedig a folytatóltagosság politikáját
csinálja.
Jorga: De nekem az a benyomásom, hogy
holnap Titulescu lesz az, ami én tegnap vol-
tam.
Tatarescu: Engem nem érdekel a jövő. A
jelen embere én vagyok s tudni kell, hogy ez
a jelen még sokáig fog tartani!
Egy másik csoporthoz lépve, Jorga ki-
jelentette:
— Le kell szegednem, hogy Cantemir
hamvainak hazahozatala nem az én kezdemé-
nyezésemre történt. Öfelségének, a királynak
az óhaja volt, hogy a külföldön eltemetett
uralkodók maradványait az országban temes-
sék el. Rövidesen hazahozzák Ghica-Voda
hamvait is, aki Franciaországban van eltemet-
ve és Jasiban fogják örök nyugalomra he-
lyezni.
A miniszteri vonat a kormány tagjával
délután négy órakor indult el Iasiból és éjjel-
kor érkezett Bucurestibe

A sárospataki kezdés

(S. I.) — A minap ezen a helyen azokról
a diplomás román ifjakról írtunk, kiket a CFR
igazgatósága a Rapid vonatokon katalozoknak
alkalmazott. Ma arról kptunk hírt, hogy Ma-
gyarországon, hol a diplomások kalauzi meg
kocsivezetői alkalmazása már régen divik, fel-
állították az első önkéntes munkatáborot is. A
kezdeménnyezés éppen olyan érdekes, mint a
kezdeménnyező, mert az nem más, mint a
híres sárospataki református kollégium igaz-
gatósága.

Ennek az ősi intézetnek tanári kara,
mondja híradásunk, az intézet 50 önkéntesen
jelentkező diákját munkácsapatba szervezte s
egy megyei utnak építésénél megkóstoltatja
velük a legegyszerűbb kubikus-munkát. Hét
órát töltenek a tábor ifju résztvevői ásással,
talicskázással s hat héten keresztül tart ez az
új fajta gyógykezelés.

„A marxizmus elméleti nyüglődései, —
szól a tervek kommentárja, — a szociáldemo-
kráciának elvont teóriájából táplálkozó prole-
tárbarátsága helyett a munkásélet közvetlen
megismerésével, a munkássors átélésével akar-
ják a kezdeménnyezők nyugati példák után ki-
fejleszteni a mélyebb, igazabb szociális érzést...
a sárospataki kollégium eszméktől telített mo-
dernszellemű vezetősége a maga kis világában
bátor lépést tett e tétel követése felé... azzal,
hogy a sárospataki tanárok e nyáron ötven
fiút földmunkába fognak, többet tesznek az új
magyar embertípus kialakulásáért, mint a pe-
dagógiai reformerek egész sora, a tanrend- és
tankönyv-újítók egész hadserege...”

A hírt igen nagy érdeklődéssel olvastuk s
kötelességünknek tartjuk, hogy sokféle jelen-
tőségével foglalkozzunk.

Ezeket a munkatáborokat sokan amolyan
lelki karlsbadi kuráknak vélik, mely a szel-
lemnek irodalmi túltáplálkozásán és az eszté-
tikai szivelhájasodáson volna hivatva könnyít-
teni. Bizonyos, hogy erre is jó az önkéntes
kemény testi munka, új, szokatlan környezet-
ben. Az igazi jelentősége azonban sokkal mé-
lyebben fekszik s a „kisebbségi” élmény szük-
séges ahhoz, hogy eddig az igazi jelentőségig
a szívünkkel eljuthassunk.

Idestova 18 esztendő „kisebbségi” kinlő-
dásaink megtanítottak bennünket arra, hogy
mennyi kárt, mennyi hátrányt, mekkora kése-
delemt jelent a magyarság számára éppen a
legkritikusabb pillanatokban társadalmi szer-
kezetének sokféle tragikus hiánya.

Mekkora baj az, hogy szinte teljesen
hiányzik társadalmi együttesünkben a polgári
rend, a vagyonos burzsoázia, mely ma gazda-
sági munkaköréből kifolyólag „kisebbségi”
helyzetünk anyagi terheit viselhetné s új gaz-
dasági intézmények kialakításához a szakérte-
lmet, a gazdasági tapasztalatokat, a szükséges
tőkét adhatná! Nem kisebb baj az sem, hogy a
nemzeti összefüggésnek a megszakadása, mit
a polgári rend hiánya jelent, egyik legfőbb
ok annak, hogy a magyar munkástömegek
egészen természetellenesen nemzetellenes
részta sodródhatják s ma ezekben a nehéz
órákban, csak nagy lassan, oktalan kerülő uta-
kon tapogatódnak vissza abba a természetes
nemzeti közösségbe, melyet a közös nyelv, a
közös kultúra s a gazdasági szolidaritás jelent.
S mennyi félreértésnek s fogalomzavarnak
forrása az, hogy a magyar középosztály szel-
lemi élete — e két nagy hiányosság, e súlyos

Gerely Jolán:

Hivatás vagy robot

(A dolgozó leány)

Ara 100 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályában

vérkeringési zavarok tragikus következményeképpen — vérszegénységben szenved, mely olykor az imbecillitás s a demencia tüneteit mutatja.

Mindezeknek a súlyos bajoknak legjobb orvossága az a sajtóságos, új levegő, mely a nemzeti munkaközösségnek gondolatából árad!

Mi nem fogunk Erdélyben magyar munkatáborokat felállítani és pedig azért nem, mert az a mi számunkra játékot és luxust jelentene. Nagyon hamarosan rá kell azonban jönnünk arra, hogy a legkisebb kézzelfogható, munkalkalomra, kenyérre beváltható eredményt csak akkor érhetjük el, ha ezt az egész erdélyi magyar társaséletet egyetlen nagy munkatábornak fogjuk végre látni, hol mindenkinek időnként elháríthatatlan s egész konkrét nemzeti munka-kötelességei támadnak a mindennap magándolgai és magánfeladatai mellett.

Rá kell rendre jönnünk arra, hogy a legnagyobb gazdasági és társadalmi problémáinkat akkor fogjuk megoldani, ha az önkéntes társadalmi munkát időről-időre konkrét, marandó alkotásokra mozgósítjuk s a cél érdekében az eredmény eléréséig minden nemzeti erőnköt a munka táborába állítjuk.

Enélkül azon az uton vagyunk, hogy nemcsak költői képességgel, hanem a szó egész szociológiai valóságában „mint oldott kőve, széthull nemzetünk” — a társadalmi parányok magános küzködésévé, eredménytelen erőlködésévé, minek nyomába az egyetemes süllyedés, az észrevétlen gazdasági elporlás jár!

Irtózatos lelki kín látni a vakságot, józan fejjel együtt ülni a kótyagosok társaságában s menni, menni lefelé nyitott szemmel a süllyedésbe, a biztos pusztulásba!

A sárospataki példából friss levegő árad. Ezenkívül pedig még külön tanulság is. Van néhány tragikusan érdekelt szellem Erdélyben, ki el akarja mindenáron hitetni, hogy a nemzeti munkaközösségnek ez az árama ellenkezik az erdélyi „librálizmussal” és így a református szelemiséggel. A sárospataki ősi iskolának kezdése, mely oly sokszor játszott szerepet Erdély életében, egészen másra mutat.

Vaida Sándor Cernautiban tartott előadást

Nyugiai diákok megzavarták szónoklását. — A volt miniszterelnök a királyra hivatkozott

Bucuresti. Saját tud. Vaida hétfőn délelőtt előadást tartott a cernauti Nemzeti Színházban. Az előadást számos összetűzés zavarta meg, amit cuzista diákok idéztek elő. Több diákot megvert a hallgatóság és kituszkolt a tereméből.

Az egyik veszekedés elcsendesülése után Vaida önfegyelműzésre hívta fel a diákokat és kijelentette:

— A nemzeti eszmét nem Vaida, vagy Cuza hirdeti, hanem maga a király!

Ezután beszédében összehasonlító számadatokat sorakoztatott fel arról, hogy Bucuresti belvárosában az egyes templomok beiratkozott hívek száma milyen nagy mértékben csökken.

— A románok, — mondotta, — kiszorultak a külvárosokba, éppen úgy, mint ahogy az indiánoknak is az erdőben kellett menedéket keresniük.

Beszéde további részében bejelentette Vaida, hogy Cuza és Goga pártai fuzionáltak.

Angol-szász arcvonal alakul ki az olasz-francia együttműködés ellen

Az angol-német tengerészeti megegyezés következményei

Londonból jelentik: A Daily Herald diplomáciai levelezője szerint MacDonald, a titkos tanács elnöke, valószínűleg Washingtonba utazik, mint Anglia rendkívüli követe. Az angol kormány nézete, hogy London és Washing-

ton között a jelen körülmények között egy nyílt és átfogó megbeszélés igen hasznos lenne.

MacDonald útjával kapcsolatban beavatottak tudni vélik, hogy a volt miniszterelnökre amerikai útján az a feladat hárul, hogy megvalósítsa az angol-szász egységes arcvonalat. Az angol kormány elhatározásához közrejátszanak azok az ellentétek, amelyek az angol-német flottaegyezménnyel kapcsolatban egyfelől Francia- és Olaszország, másfelől Anglia között támadtak.

Párizsból jelentik: Jól értesült körökben kijelentették, hogy Franciaország csak akkor hajlandó hozzájárulni az angol-német flottaegyezményhez, ha biztosítékot kapnak az angol hajóhad támogatásáról.

Nagyjelentőségű változások a német külpolitikai szervezetben.

Rómából jelentik: Berlinből érkezett hírek szerint a birodalmi kormányban átszerveztések lesznek. Eszerint: Hitler maga veszi át a külügyi tárcát, Neurath báró pedig Rómába megy, nagykövetnek. Ribbentrop lenne az új külügyi államtitkár, míg Bülowot Londonba küldenék nagykövetnek.

Nyisztor Zoltán

// Felhőkarcolók Oserdők Hazátlanok

(Délamerikai útképek).

Ára 83 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunknál.

Ballada a jegenyéről

Irtó: Babay József

I.

A somogyzobi erdőközéptől, ahol évről-évre minden napon és minden éjszakán át ünnepet tart a csend, könnyű a vonatnak szaladni Atádig. Lejt a sinut a kisvároska ajkaszéléig, ahová az állomást építették kőből, tölgyből s ütött cserépképből. Nagyon szép kis sziget az atádi állomás, csend van ott is, rányujtózkodik a szomszédos nagytemető csendabrosza, a vonatdübörgés csak naponta kétszer veri fel nyugalmát, amikor jön s amikor átszalad a pesti nagyvonathoz.

— Oson mán, szomszéd ur, készülögyünk, — mondta tempósan Pántán ur és kiszedte kosarait az ülés alól.

— Oson is, örül is, — felelte Főnyék, az öreg szításmester és kopott, régi bőrtáskáját ő is leemelte a poggyásztartó hálójából.

Csakugyan, osont is, örült is a kis vonat, könnyű volt neki, vitte a dombhajlás lefelé. A Méder-bakterháznál kibökött újjával Főnyék bácsi:

— Látja-é?

— Látom szomszéd, integet már! Várja kegyedet, mert nagyon egyedül van!

A jegenyéről szóltak így, amely Főnyék bácsi háza előtt állott és amelyet jól lehetett látni már a bakterháztól. Kimagaslott, akár a barátok tornya. Főnyék ur nézte, nézte, világoskék szeme örömben fűrdött, nem csoda, kinek

van Atádon ilyen fája, amely kilométerekre integet ki a hazaérő gazda elé. Várja már. Várja, mert mint Pándán asztalos ur mondta, — nagyon egyedül van. Az egész ház üres. Az utcai ablakokra mozdulatlanul borulnak a régi iparosfüggönyök, a kapu, az ajtó zárva, az udvaron béke, mert amióta Főnyék Erzi férjhez ment Kaposba, a polgáriiskolai tornatanár urhoz, Főnyék szítás bácsi még a kapirgáló tyukokat is felküldte utánuk. Egyedül lakja a régi, kemény, barnahátú földszintest s ilyenkor, ha elutazik a fiatalokhoz, árván áll a jegenyéje is.

Nagy csikorgással fékezett le a rövid vonatcska, itt az állomás, kiszállás.

— Autóbuszon mögyünk, szomszéd?

— Hát pártojjuk ezt a Szondy-gyereket — helyeselt Főnyék szítás ur és beülnek a ragyogóárgára festett autóbuszba. Amióta „új világ” járja és Kaposba is repülőgéppel lehet közlekedni Pestről, autóbuszok szelik keresztül-kasul a vén somogyi országutakat. Riadoznak ugyan a nádasokban alvó pogány szellemek, akik még Koppány vezér parancsából maradtak Somogyban, hogy lidércfényes éjszakákon megjelenek a hétvezéri ősidőkről, de hát haladni kell a korról. A Szondy-gyerek tisztos fuvaros familiából lépett a világra, az apja még hirtőval hordta az urakat Szobba, Csökölbe, Taranyba, Segesdre, de a fia már autóbuszos lett.

— Hány fillér, édes öcsém?

— Husz fillér, Főnyék bácsi. A Takaréknál megállunk!

— Jó, jó fiam, csak fel ne burítsatok.

Hosszu porsárkány siklott végig a kisvárosban, pár perc és megállt a gyors alkotmány a Flórián-utca sarkán, a Takaréknál. Főnyék ur, Pántán ur kiszálltak és befordultak a csöndes, keskeny kis utcába.

— Gyorsan leutazik az ember egy hatos ezen a motoros-szekéren!

— Hásze, — mondta Főnyék bácsi, — jobban gyün, mint a vonat. Fura világ ez, de hát, amíg benne vagyunk, ne ellenközzünk vele.

II.

Este hat órakor sorba kinyíltak a Főnyék-ház ablakai. Özvegy Főnyék Gábor szításmester ur kiszállt, két napig a fiataloknál volt, két nap alatt állott lesz a levegő még a legtisztább szobában is. Majd csak hét órakor megy vacsorázni a Tauszig-koosmába addig kikönyököl az ablakba a jegenye mögé. Elpipázgat, elmondja néma szóval, mint vannak a fiatalok odaát.

Szemben a Főnyék-házzal gögös kis épület magasodott. Perez csizmadiaék lakták, rátartó familia, akik már békében is elre rakták az aranyat. A fiatal Perez-gyerek nagy göggel járt-kelt a kisvárosban, susztercsizmadia ugyan ő is, de mert tehette, ipariskolát járt Pesten. Olyan divatos cipőket csinál, hogy négyféle bőrt fektet a fejbe, igaz, az urak mind nála dolgoztatnak. Rég levette már az apja bádócégérét, amelyre csak ennyit festett Plasinka mester a kilencvenes évek körül: Perez János csizmadia. Az új „cégtáblán” ez áll: ifj. Perez

Lázás tevékenység indult Moszkvában a kisantant megnyerése végett

Benes cseh külügyminiszter oroszországi útjának további fejleményei A francia sajtó az ellentétek kiéleződése miatt aggódik

Prágából jelentik: Benes, cseh külügyminiszter hétfőn este Moszkvából Prágába érkezett. Kijelentette, hogy a moszkvai munka nagyjelentőségű volt Európa szempontjából. Utjának célja az volt, hogy dolgozzék a szomszédállamok és Európa békéjéért.

— Nyugodt lelkiismerettel elmondhatom — mondotta Benes, — hogy a béke érdekében jó munkát végeztem.

Moszkvai jelentés szerint Benes elutazása után Moszkvában lázas politikai tanácskozások indultak a kisantant-szovjet viszony tekintetében. A szovjetkormány utasította romániai követét, hogy kezdjen tárgyalásokat a román kormánnyal egy szovjet-román kölcsönös segélynyújtási egyezmény megkötése érdekében.

Románia cáfolja az oroszokkal való segélynyújtási egyezmény iránti készséget.

Párizsból jelentik: A Presse szerint Benes moszkvai útja miatt ellentétek kiélezésétől lehet tartani a kisantant államai között a szovjet-politika tekintetében. Románia megcáfolta a

szovjet-román kölcsönös segélynyújtási egyezményről szóló híreket. Bucuresti aggódik, hogy csehszlovákiai kapcsolatai összeütközésbe hozzák Németországgal és Lengyelországgal. Bucurestiben közvetítő megoldásra gondolkodik, mely szovjet-lengyel háború esetén feloldaná Romániát a segélynyújtási kötelezettség alól. Ilyen alapon csak tanácskozási egyezményt lenne hajlandó kötni, azt is természetesen csak akkor, ha a szovjet kifejezetten elismerné Besarábia román voltát. Jugoszlávia sem helyesli Benes szovjetpolitikáját. Az osztrák függetlenség kérdésében is a három kisantant-államnak eltérnek az álláspontjai. Ilyen körülmények között nem lehet csodálkozni — írja a lap, — ha a nagyhatalmak a balkáni államok nélkül is megegyeznek Ausztria kérdésében s lefeljebb nyitva hagyják ez államok részére a lehetőséget, hogy a megegyezéshez utólag csatlakozzanak.

Svájc nem ismeri el a szovjetállamot.

Bernből jelentik: A svájci nemzeti tanács elvetette a kommunistáknak azt az indítványát, hogy vegyék fel Szovjet-Oroszországgal a diplomáciai kapcsolatokat.

Harmincezer főnyi tömeg sereglett össze a Nemzeti Parasztpárt brasovi nagygyűlésén

Brasov. Saját tud. A nemzeti parasztpárti nagygyűlésre harmincezer főnyi tömeg sereglett össze. Madgearu és Lupu felszólalásai után, (Lupu ingujjban szónokolt) Maniu beszélt. Többek között ezeket mondotta:

— Fiatal korom óta nemzetem felszabadításáért harcolok. Ez a harc még nem ért véget. A keresztény román erkölcsöknek érvényesülniük kell. A legkisebbtől a legnagyobbig, mindenkinek el kell fogadnia azokat. Mi senkit sem akarunk bántani. Nem akarunk hozzányulni a kisebbségi jogokhoz, mert a múltból tudjuk, hogy az igazságtalanság milyen tenger szenvedésnek lehet okozója. Vaida numeru-

száival nem értek egyet és gyerekeseknek tartom azokat. Nem lehet az a célunk, hogy az idegen gazdák minél több román alkalmazzanak, hanem az kell legyen a célunk, hogy az idegenek a román gazdáknál szolgáljanak. A románság minden téren legyen ura az országnak, de nem „numeruszok” által. A „valachikus” kifejezés ellen pedig tiltakozom. Nem türtem a múltban sem és most sem türöm, hogy valaki „oláhok”-nak nevezzen bennünket. Abban az iskolában, ahová én annak idején jártam (a zalau református főgimnáziumban), a tanárok sohasem használták ezt a kifejezést és azt sem engedték meg, hogy kö-

tekedő iskolatársaink használhassák velünk szemben. Annál inkább tiltakozom most az ellen, hogy egy román használja ezt a szót.

Beszéde további során Mihalachére hívta fel hallgatóinak figyelmét.

— Kövessétek őt — mondotta, — mert vér a ti véretekben és a ti javatokért dolgozik!

Az utolsó szónok Mihalache volt, aki elszánt harcra szólította az embereket a paraszti állam érdekében.

Délután 4 órakor ért véget a népgyűlés, amikor is Maniut és Mihalachet vállukra emelve vitték ki a díszhintóhoz. A Koronaszállóban közös ebédet vettek részt a vezetők, majd estefelé meglátogatták Popovici Mihályt a kórházban.

Hirdetmény. A satumarei, jó hírnévű örvendő, hatalmas, modern fiúnevelő intézet: a római katolikus püspöki konviktus a jövő tanévre is felvesz az állami román liceumban és felső kereskedelmi, nemkülönben a református magyar liceumba iratkozó diákokat. Évi tartásdíj 7150 lei. Papi pályára készülő, Satu-Mare római katolikus egyházmegyei szegény tanulók július 10-ig kedvezményért folyamodhatnak az intézet igazgatóságához (Str. Mihail Eminescu 1).

János francia és angol cipész... Hát ez más, más, franciául és angolul mégis csak szebben állhat a cipő, mint csizmadiául. No ugye?

Abban a pillanatban, amint az öreg ősz feje megjelent az ablakban, a tulsó oldalon Perczné lehozta az összes rollókat. Nem. Még látni sem akarják a vén szitást, aki elkövette ellenük azt a megbocsáthatatlanságot, hogy kikoszoraztatta a fiukat. Ifju Percz János ipariskolát végzett, első francia és angol suszter, akinél még a lábodi grófkisasszony is tétett rendelést. Főnyék Erzsébet — ez az álmodó szépségű lány — inkább férjhez ment egy kis sovány polgári iskolai tanárhoz, mint az ő fiukhoz, aki pedig négy cipőárral is megkeres annyit, mint egy olyan kis nyeszlett tanárocska.

— Te aptyuk, — mondta hátra sietve a műhelybe Perczné, — megjött az a vén bold.

— A Főnyék?
— Az. Ott eszi már a könyöklés az ablakpárkányon. Csak mozog az a kordován szája, biztosan megint a jegenyéjével beszél.

— Elég má, mama! — szólót élesen a fiatal Percz és sarokba hajított egy kaptafát — nem tudnak másról beszélni?

Az öreg Percz felhunyorított az asszonyra. Intett is a szurokszállal, hogy hallgasson. Tudták mind a ketten, ha Főnyék úr felfedezi éjszakai kirándulásuk nyomait, elmegy a kedve a fapletykálkodástól.

Igy is történt. Főnyék bácsi szeretetben melegedő tekintettel nézegette a jegenye dere-

kát, amikor egyszerre felkiáltott:

— Teremtő Uristen!

Szinte kiesett a pipa a szájából. Fehér alatt homlokra indult a sápadtsága és beöntötte széles arcát. Nem csoda. A jegenye derekán a vastag, szürke kéreg összehasogatva, a nyaranként frissen hajtó ágacsok alatt kegyetlen fejszecsapások. Mélyek, durvák, otrombák. Jól dolgozhatott a fejsze, elcsufította a fadereket, hosszú hasítások, barnuló sebek köröskörül, mintha ki akarták volna vágni.

Főnyék úr felkiáltott.

— Ej, hogy a villogó ménkü vágjon beléd amannyiszor, ahányszor te ebbe az ártatlan fába! Istentelen népség; no de megájjatok!

Nem tudta ugyan bizonyosan, hogy ki tehetné, de át-át küldött pár villogó tekintetet a tulsó oldalra.

Borzongató szél jött a temetővégtől, megszólaltatta a jegenyelombot. Főnyék bácsi úgy hallotta, panaszkodik, búsong, sir a lomb. Értette. Fájnak a fejszesebek, csorog még a vizsinű favér, csorog nehéz cseppenként, csendesen, kinokkal.

Egy pillanatra látta, hogy félrehúzódik a Percz-ház ablakában a rolló és megjelenik a vén csizmadia kárörvendő karvalyképe.

III.

Vacsorázni se ment. Sajgótt a lelke a fáért. Korán lefeküdt.

Aludt az öreg Főnyék s mit se látott abból, hogy a döbröki ég felett acélkék fellegek kezdenek sűrűsödni. Nehéz, hétrét-felhők,

amelyek mélyén dörgés és villámok tucatja suhonykodik. Az első szél is a döbröki országúton indult a városka felé, magas tölcserbe vágta fel az út porát, s két perc alatt beért a városba. Odabent aztán úgy bevágta a Szetsey ügyvédék nyitott ablakát, hogy körömnnyi darabokban csörömpölt az üveg a kövezeten. Utána újabb szélroham jött. Vadul süvöltözött a kifeszített antennák és sürgönydrótok hálózatán, megtépte a szobor körüli kis fenyőerdő taraját és a kaszinóból hazasielő Ruttner tanító úr nyulszörkalapját elragadta és bedonta a vasrácsos postakertbe. Lassan hajladozni kezdtek a fák, a barátok toronyablakaiban megintogtak a nehéz harangkötelek. Juj, itt valami készül.

Az egyre jobban heveskedő szélgyerekek után megérkeztek a város fölé a fellegek. Besötétült minden. Sehol egy kis rés, ahol kikapcsolhatna egy kis kíváncsi csillag. Eppen negyedtíz utott, amikor végigrobajlott a tájon az első dörgés. Iszonyatosan. Hörgő bömböléssel. Örült felnőt lett a zivatarból, bömbölő, kegyetlen vihar, amilyen régen szántott a virágos Atád felett. A kaszárnya három alsó kéményét egyszerűen lefujta, mint valami pelyhet. Zuhogtak a téglák, cserepek, élesen sikoltottak a bezuott ablakok üvegszeméi. A Szilágyi borbély kerek aranytányérjai szétrepültek, a Böhm-kisasszonyok himzóműhelyének cégtáblája forogva zuhant először az uttestre, aztán a nyitott Dani-kapuba. Rémület és rettegés szállta meg a várost. Főnyék bácsi összekulcsolt kezekkel állott az ablak előtt és minden villámlásra ke-

A Háztulajdonosok Szövetségének országos akciói

A Háztulajdonosok Szövetsége évi rendes közgyűlésének elhatározása alapján országos mozgalmat indított meg a kivételes új házadó és a bérleti törvény értelmezésénél mutatkozó hiányoknak akár törvényhozási úton, akár pedig miniszteri rendeletek alapján pótlása iránt.

A Háztulajdonosok Szövetsége, a pénzügyminiszterhez megküldött memorandumában kéri az adótörvény rendelkezéseinek akkénti módosítását, hogy a túlmagasán eszközölt bérérték megállapítások ellen beadott fellebbezéseket, a fellebbezési bizottság az 1923. évi alapadó törvény rendelkezései értelmében bírálhassa felül, vagyis tehát, hogy abban az esetben, ha a fellebbezési bizottság a megállapított bérértékeket akár az adózó által bemutatott illetékezett bérleti szerződések, akár pedig más szomszédos ingatlanokkal összehasonlítás alapján, túlmagasnak találja, akkor ezeket a reális értékeknek megfelelően leszállíthassa.

Továbbá kérte a szövetség azt is, hogy az adózók ezt az adót, épüget, mint a többi kincstári adókat, negyedévi részletekben fizethessék.

Az igazságügyminiszterhez intézett memorandumban kéri a Háztulajdonosok Szövetsége a bérleti törvény rendelkezéseinek jogkövetkezménnyel felruházását, vagyis annak kimondását, hogy az eddig kedvezményezett lakónak a bérlethől a folyó évi november 1-ére kimondása iránt, pert folyamatba tennie nem kell, hanem eziránt a törvény rendelkezései alapján szükség esetében azonnal végrehajtás kérhető.

A memorandumokat, amelyeket a szövetség megbízásából dr. Zigre Miklós, dr. Simona György és dr. Lengyel Zsigmond elnökök szerkesztettek, csatlakozás végett megküldötte a szövetség az országban működő összes háztulajdonosi szervezeteknek és a háztulajdonosi szövetségeinek Bucarestben működő országos egyesületének.

A református férfiszövetség nagygyűlése

(Oradea). Hétfőn, a hó 17-én folyt le Oradeán a bihori reformátusok egyházmegyei és férfiszövetségi nagygyűlése, amelyen a papság, a presbiterek, a tanítói kar és a hívek egész tömege vett részt — noha egyfelől a roppant hőség, másfelől az a körülmény, hogy a görögkeleti és görög katolikus pünkösd másodnapja nem tekintődik munkaszünetnek — sokakat tartott vissza a mindvégig érdekes és magas színvonalu tárgyalásokon való megjelenéstől.

Reggel kilenc órákor a megnyitó istentiszteleten. Jelnevoltak: Sulyok István püspök, a megyebeli papság és presbiterium, valamint dr. Thury Kálmán egyházkerületi főgondnok és dr. Soós István vezése alatt mindazok a férfiak és nők, akik az egyházmegye ügyeinek vezetésében szerepet visznek. Vaday Béla esperes gyönyörű imát mondott, utána pedig Balajthy Jenő egyházmegyei tanácsbíró tartott emelkedett szellemű prédikációt. Az episcopiai és ceterini énekarok hámulatraméltó biztossággal előadott

resztelt vetett. Rémülten látta, hogy a messzimagasba meredő jegenye úgy hajlik az árok felett jobbra-balra, mintha acélrugó lenne a testében. Meg-megreccsen derékban, talán ott, ahol a fejszesebeket viseli és szinte süvölt a szelid lombja. Az imént már lehajolt szinte a kis hid karfájáig. Az ágyhoz ment, hogy felhuzza a kabátját, de egyszerre megremegett. Ugy maradt dermedten, felemelt jobb karral, ahogy a kabátot erőltette fel. Roppant recsenést hallott, majd hörgő, mély süvöltést, aztán újra dörgést, ropogást, amelyet egy durva, vad, éles recsegés zárt be. Az ablakhoz ugrott. Sikolyok siklottak a fülebe Kétségbeesett kiáltások, majd újra egy hosszú, éles sikoly. Villám gyújtotta ki lángját s fényében kegyetlen kép tárult az öreg elé.

Eltűnt a jegenyéje!

Feltépte az ablakot. Tépte, üstökölte a szél, de lekémlelt. Látta... A jegenye tövestől kifordult és óriás törzsével rászakadt a Percz csizmadia gögös kis házára. S akár egy otromba kő, szinte kettészelte a ház tetejét, a külső falat úgy rogyasztotta be, mint valami roppant erejű dorong. — egész az ablakig szelte ketté a házat. Koronája, teteje messze átnyult a cseréptetőn, most látszott csak, hogy mily hatalmas, egekbe kapaszkodó, szörnyű dereku fa volt.

Főnyék bácsit megszálta a jó lélek döbbenete...

Aztán nehéz gondolat villant az agyán. Elvesztette, örökre elvesztette a jegenyéjét. Meghalt a jegenye.

De megfizelett sebeiért...

énekszámai és a hívek közénke után az ünnepség első része végetért.

Tizenegy órákor ugyancsak az olasz templomban Telegdi József egyházmegyei gondnok fejtette ki megnyitójában azt a célkitűzést, amelynek megvalósítása a férfiszövetségekre hárul. Gondolatokban és gyakorlati irányításokban gazdag beszéde után dr. Soós István előadása következett a férfiszövetségek feladatairól. A férfiszövetségek feladatait abban a kettősségben jelölte meg, hogy legyen a férfiszövetség mindenekelőtt védelmezője az egyháznak és nemzeti kulturájának, másrészt megszervezője a magyar reformátusok egymást-segítésének, mert ha az egyháztagok egyenként elesnek az egzisztenciális küzdelmekben, maga az egyház sem maradhat fenn.

Soós István előadását igen részletes vita követte, amelyben felszóltak Fazekas Lajos, Erdélyi József, Ertsey Lajos, Vaday Béla, dr. Ujfalussy Sándor, Gyenge János — aki a hozzászólók sorában azt a konkrét javaslatot tette, hogy a férfiszövetségek mindenekelőtt a falusi gazdakörök megszervezését tűzzék ki céljukul — továbbá Kiss Károly és Sass Kálmán.

Dr. Szabó Lajos előadta, hogy a reformátusoknak is szükségük van olyan sajtóorgánura, amely a protestáns világszemlélet kifejezésre juttatva, a célok mielőbbi eléréséhez vezet. Az előadás után Tarnóczy Lajos és Telegdi József között élénk vita támadt.

A nagygyűlést este hat órákor az ujjvárosi templomban ünnepség fejezte be. A hívek minden helyet beöltő tömege áhitattal hallgatta Bagoly Bertalan borsói lelkész költői röptü imáját és bibliamagyarázatát, valamint dr. Oláh Béla hírlapíró előadását s a karénekeket, amelynek minden száma Nagy Béla és Bitay György karagnyok tudását, valamint a dalosok lelkesedését dicsérte. Kovács Sándor lelkész művészi szavalata zárta be a nagyszerű templomi ünnepséget.

Felvétel a Szent József fiúnevelő intézetbe. Az oradeai Szent József fiúnevelő intézet az 1935-36. iskolai évre felvesz már most elemi, liceum és felsőkereskedelmi iskolába járó növendékeket. Egészséges lelki és testi nevelés, lelkiismeretes felügyelet, gondos házi oktatás, jó ellátás és állandó orvosi ellenőrzés. A tágas udvaron tornaszerek és tekepálya. A liceum I. osztályába történő felvételi vizsgák miatt, melyek június 18-án kezdődnek, tanácsos a mielőbbi jelentkezés. Tájékoztatót szívesen küld az igazgatóság, Oradea, Str. Bratianu 7.

Harsányi Lajos

A NEMPORLADÓ KEZÜ KIRALY

(Szent István király életregénye.)

Ara gyönyörű diszkótsében 150 lei.

Kapható: könyvosztályunkban.

Urnepja a római katolikus székes-egyházban. Június 20-án, csütörtökön ünnepli az Anyaszentegyház a legmértősebb Oltáriszentség szerzésének dicső emlék-ünnepét. Ezen alkalomból reggel 9 órákor ünnepélyes főpapi szentmisét mond a székesegyházban Molnár Kálmán kispüspök helynök, prelátuskanonok. A szentbeszédet Csillag Nándor papnöveldei lelkiigazgató tartja. Szentmise után a legmértősebb Oltáriszentséggel körmenet lesz a Káptalan-soron felállított lombsátrakhoz.

A városi taxák szabályrendelete. A város kö. zönsége, különösen az utóbbi hetekben a városi taxa kivetésének alkalmával azt tapasztalhatta, hogy a taxakivető bizottságok tulzolt arányban vetik ki rájuk a különféle városi taxákat. A kö. zönség érdekeinek megvédésére szolgál a városi taxák szabályrendeletének pontos és precíz román és magyar nyelvű kiadása, magyarázatokkal ellátva, amelyet a hivatalos szöveggel és ennek hiteles magyar fordításával dr. Sály László ügyvéd rendez sajtó alá. A napokban hagyja el a mű a nyomdát pontos adataival segítségére sietve a közönségnek, hogy mindenki ellenőrizhesse a rája kivetett városi adó nagyságát és megtalálja az esetleges helytelen kivetés ellen az orvoslás módzatait. A hézagpótló mű több mint 80 oldalon jelenik meg és ára 25 lei. Néhány napon belül már kapható lesz a könyvkereskedésekben.

A Patzkó zeniskola hangversenye. A kiváló Patzkó zeneiskola művésznövendékei június hó 23-án, vasárnap délután fél 6 órákor rendezik hangversenyüket az Ujságíró Klub teli helyiségében. Fellépnek az iskola művésznövendékei közül a következők: Eperjesy Mária, Németh Béla, Dorina Luca, Sima Otília, Herman I., Mária Gróza, Szabó Zoltán Fodor Rozsika, Berkovits I., Viorica Marta, Rácz János, Maria Venter, Berkovits Ibolya, Hermann Ius, Schön Miklós, Szűcs I., Szűcs Ilcy, dr. Földi Jenőné Harsányi Anna, Szabó Ilona, Mayr Margit. Belépődíj nincs. Hegedűkíséretet játsza: Radó László. Az énekszámokat kíséri Szabó Ilona okleveles énektanító, énekművész, az iskola volt növendéke.

Tanulmányút Erdélybe. Az oradeai keresztény főiskolai hallgatók, a Katolikus Kör ifjusági szakosztályának rendezésében, tanulmányutat terveznek a nyár folyamán Erdélybe, annak természeti szépségeit és kulturális nevezetességeit megismerni. A tanulmányutat július 13-25 között tartják meg. Program a következő: Oradea, Cluj, Turda (Aranyos völgyén át), Abrud, Zlatna, Alba-Iulia, Sibiu és környéke, Vöröstoronyosor, Călimănești, Făgăras, Brasov és környéke, Târgu-Săuc. Torjai bűdösbarlang, Szt. Anna-tó, Tusnad, Miercurea Ciuc, Gyilkostó és környéke (Mures völgyén át), Cluj, Oradea. — Ezek csak az egyes állomások, utközben azonban — ahogy a részletes utitervet olvastuk — minden kínálkozó lehetőséget felhasználnak, hogy Erdélyt — aránylag rövid idő alatt — megismerjék. Részvételi díj 700 lei, amelyben a hálási költségek is benne vannak. Jelentkezni lehet a Katolikus Kör háznagyi hivatalában.

Felhívás a húsiparosokhoz. A vágóhídi bárcaváltása ügyében felhívjuk szaktársaink figyelmét, hogy jövőben hétfő, szerda és pénteki napon a bárcaváltás reggel 9 órákor kezdődik a vágóhídi pénztárnál. Kérjük tehát tagtársainkat, hogy a jelzett napokon a vágásra kerülő jóságok beérkezése előtt váltsa ki mindenki a bárcát, mert így el lesz kerülhető a bárcaváltással előálló torlódás. A bárca elővásárlását saját érdekében ismételtlen kérjük. Az elnökség.

Magyarország volt miniszterelnöke bírálta a jelenlegi magyar miniszterelnök politikáját

Külpolitikában egyetért vele, belpolitikában kifogásolja a jelszavakat

Budapestről jelentik: A felsőház megkezdte a költségvetés tárgyalását. Miután a vitának alig néhány szónoka lesz, a tárgyalás valószínűleg csak 2-3 napot vesz majd igénybe.

Kedden délelőtt gróf Károlyi Gyula volt miniszterelnök szólalt fel. A belpolitikát illetően nem foglalt állást, de kijelentette, hogy a parlament feloszlátása a miniszterelnök részéről nem volt alkotmányellenes cselekedet. Gömbös Gyula alkotmányosan járt el, amikor megkérdte a népet, helyesli-e a kormány politikáját. Helyesli a kormány célkitűzéseit, de a négyéves tervet helytelennek tartja, mert naptár szerint nem lehet kormányozni. Jobban szeretné, ha hangzatos jelszavak helyett a kormány konkrét javaslatokat hozna a Ház elé. Helyesli Gömbös külpolitikáját, amely tekintetben az egész nemzet a kormány mögött áll. A költségvetést elfogadta.

Constantinában feltartóztattak és átkutattak egy angol hajót, mert értékpapírokat akartak rajta kicsempészni

Bucuresti. Saját tud. A constantináji vámhatóságok egy angol zászló alatt indulni készülő hajót, a *Harzion* nevűt feltartóztatták és átkutatták. Megállapították, hogy a hajón 78 értékpapírokkal telt csomag volt, amelyeket kivonták a vámhatóságok ellenőrzése alá. Ezenkívül az egyik utasnál, *Moise Mocan* egy bőröndöt találtak, amely egész irattárt tartalmazott palesztinai telekvásárlásokra vonatkozólag. E tettekét romániai kivándorlók vették meg és a pénzt csempészuton juttatták ki az országból. A csomagokat és a bőröndöt lefoglalták. A *Harzion* hajó egy napi késéssel hagyta el a kikötőt.

Lenin özvegyét letartóztatta a szovjetkormány. Bécsből jelentik: A bécsi lapok értesülése szerint Lenin özvegyét a GPU letartóztatta, mert a száműzött Zinovjev és Kamenev érdekében lépéseket tett. A letartóztatás annál nagyobb felháborítást keltett, mert Lenin özvegye már 68 éves, súlyos beteg, úgy hogy nem is tudták börtönbe vinni, hanem a GPU emberei fegyveresen őrzik lakását. Itt írjuk meg, hogy Trotszkij felesége az angol lapokban nyílt levelet közölt, s azt panaszoja, hogy fiát, aki Moszkvában maradt és ott mérnök, letartóztatták. Fia — úgy mond — politikai ténykedést sohasem fejtett ki. Trotszkij felesége végül azt sürgeti leveleiben, hogy tegyék az ügyet nemzetközi vizsgálat tárgyává.

A reinsdorfi katasztrófa következtében több kilométeres körzetben összedőltek a házak.

Tapsok és interpellációs pergőtűzek az új angol kormány parlamenti bemutatkozásakor

Az alsóház aggódik Japán ázsiai terjeszkedése miatt

Londonból jelentik: Az angol alsóház hétfőn tartotta első ülését a pünkösdi szünet után. Ezen az ülésen mutatkozott be a *Baldwin*-kormány. Ősi szokás szerint imával kezdődött a parlament új ülészaka. Azután *Baldwin* miniszterelnök mondott néhány bemutatató szót az új kormányról. A kormánytámogató pártok lelkes éljenzéssel és tapsal fogadták a kormány bevonulását. Viszont az ellenzék az interpellációk pergőtűzével fogadta a kormány bemutatkozását.

A távolkeleti helyzet az új kormány megitélése szerint

Az interpellációk közül több is foglalkozott azzal a helyzettel, ami Japánnak az Észak-Kínában levő újabb előretörésével állott elő. Anglia ázsiai érdekeltségét mélyen érinti ez az előretörés. Egy némelyik interpelláció arra is utalt, hogy amennyiben Japánnak sikerül az ázsiai fajok népszövetségét létrehozni, ezzel nemcsak az európai Népszövetséget teszi jelentéktelenné, de az európai és amerikai államok ázsiai gyarmatpolitikáját is végzetesen megrendíti.

Sir *Hoare* Sámuel, az új angol külügyminiszter felelt az ilyen gondolatmenetű interpellációkra. Elmondotta, hogy a távolkeleti helyzet dolgában még időelőtti volna Anglia állásfoglalásáról nyilatkozni. Az angol kormány azonban komoly figyelemmel kíséri a fejleményeket. Az addigi értesülések szerint körülbelül két hét óta váltak az események Észak-Kínában aggasztókká. Azonban még

A Kwantung-hadsereg szerepe a kínai-japán bonyodalmakban

Az Észak-Kína és Mongólia irányában foglalatosságot japán Kwantung-hadsereg nemcsak katonailag, de külpolitikailag is igen jelentős tényező a mandzsukói ügyek tekintetében. Ez a hadsereg volt az, mely már húsz évvel ezelőtt kínai területen megkezdte a Nagy-Japánért való küzdelmet, s amely Japánnak a Mandzsuko-állam megerősítésére vonatkozó tervét megvalósította. A mandzsukói ügyekben a tokiói külügyminisztérium nem olyan döntő tényező, mint a Kwantung-hadsereg. Ez a hadsereg a hivatalos külügyi politikára sokszor rákenyszerítette a maga akaratát, s most is ez a helyzet.

Most is ez a hadsereg az, mely Mandzsuko állam határait megszilárdítása végett délfelé (vagyis Észak-Kínába) és nyugat felé (vagyis Mongóliába) a japán előhatolást szükségesnek

biztos áttekintés nem nyerhető, mer az onnan érkező jelentések egymással ellentmondanak, s a helyzet napról-napra folytonosan változik. Tartani lehet tőle, hogy közeljövőben Kínában gyökeres változások lesznek.

A japán hadsereg hatalma alá vette az észak-kínai posta, táviró és távbeszélő vonalakat.

Sanghaiból jelentik: A japán főparancsnokság katonai csapataival megszállotta a sanghai-tiensini táviró vonalat s a táviró állomásokat is katonai felügyelet alá helyezte. Katonaszág szállotta meg a szikratáviró állomásokat is és felügyelet alá helyezték az észak-kínai és nankingi postaforgalmat.

A japánok ugynevezett Kwantung-hadserege különben a Mandzsuko-tól nyugatra fekvő területeken is állást kíván foglalni. Ennek a nyugati területnek egyik fontos vidéke a mongolföldön fekvő Tsahar nevű tartomány, hol *Csung* tábornok vezetése alatt egy kínai hadsereg állott ellen a japán előretörésnek. A határharcokat fegyverszüneti egyezményvel abbahagyták. Most azonban a Kwantung-hadsereg vezérkara megállapította, hogy *Csung* kínai serege a fegyverszüneti egyezmény megszegésével orozva új támadásba kezdett. Emiatt a Kwantung-hadsereg kimondotta, hogy *Csung* katonáit banditáknak tekintik, s a hadijogon kívül helyezi őket. Együttal a Kínával való megegyezés egyik további feltételként követelni fogja *Csung* elbocsátását.

tartja. Ebből az elgondolásból folynak a japánok új katonai akciói Kína ellen. Ezek a katonai akciók azonban Mongólián is, de Kína déli tartományaiban is az ottani lakosság előtt rokonszenvesek. Csupán a kínai középső tartományokban levő kommunisták, s az északi tartományban kormányon levő nemzetiek éreztetik bizonyos ellenállást Japánnal szemben. Azonban a Kwantung-hadsereg tisztjei a kínai lakosság közt állandó propaganda-utakat is folytatnak, hogy a sárga faj egyesülésének az eszméjét erősítsék.

Az angol kormány Amerikával együttesen akar fellépni.

Londonból jelentik: A *Daily Telegraph* szerint az angol kormány értekezletet hívott össze az északkínai helyzet megbeszélésére. Ugy látszik, Kína kormánya csak az angol kormányhoz intézett jegyzéket, de nem tiltakozott a kilen hatalmi szerződés többi aláíróinál. *Hoare* angol külügyminiszter álláspontja az, hogy Anglia egyedül nem avatkozhat bele az ügybe. A londoni kormány már érintkezésbe lépett az Egyesült Államokkal.

Japán nem fél a beavatkozástól.

Tokióból jelentik: A külügyminiszterhez közelálló körökben nem tulajdonítanak jelentőséget Amerika és egyes európai hatalmak arra irányuló törekvéseinek, hogy megvizsgálják, vajjon Japán magatartása Észak-Kínában összeegyeztethető-e a kilen hatalmi egyezményekkel. Ezek a körök azon a véleményen vannak, hogy az északkínai kérdés kizárólag katonai ügy és nem érinti a nemzetközi szerződéseket.

A japán államtanács ajánlatára a tokiói kormány megbeszélést kezdett a szovjettel a határkérdés rendezése céljából.

Előfizetőink szíves figyelmébe ajánljuk, hogy a **Püspök-fürdőbe** kedvezményes jegyek a kiadóhivatalunkban már kaphatók.

ny Lajos

DÓ KEZU
LY

án király

győrü diszkótésben

sztyalunkban.

katolikus székes-

0-án, csütörtökön

ház a legmértőssé-

ésének dícső emlé-

reggel 9 órakor ün-

t mond a székesegy-

püspöki helynök,

beszédet *Csillag* Nán-

ató tartja. Szentmise

Oltáriszentséggel kör-

ron felállított lomb-

rendelete. A város kö-

bi hetekben a városi

tal azt tapasztalhatta,

ok tulzot arányban ve-

városi taxákat. A kö-

ésére szolgál a városi

pontos és precíz ro-

lása, magyarázatokkal

ps szöveggel és ennek

dr Sály László ügy-

apokban hagyja el a

taival segítségére siet-

mindenki ellenőrzhes-

adó nagyságát és meg-

on kivetés ellen az or-

rgáptóló mű több mint

ára 25 lei. Néhány na-

esz a könyvkereskedé-

angversenye. A kiváló

növendékei június hó

l 6 órakor rendezik

ró Klub téli helyisé-

la művész-növendéket

erjesy Mária, Németh

Ottília, Herman I., M-

Fodor Rozsika, Berko-

z János, Maria Venter,

n Ius, Schön Miklós,

öldi Jenőné, Harsányi

Margit. Belépődíj

za: Radó László. Az

Ilona okleveles ének-

és iskola volt növén-

élybe. Az oradeai

llgatók, a Katolikus

vának rendezésében,

a nyár folyamán Er-

szépségeit és kultu-

gismerni. A tanul-

között tartják meg

Oradea, Cluj, Tur-

Abrud, Zlatna, Alba-

Vöröstoronyosoros,

brasov és környéke,

büddösbarlang, Szt.

ea Cize, Gyilkostó és

át), Cluj, Oradea. —

ások, utközben azon-

utitervet olvastuk —

séget felhasználnak,

z rövid idő alatt —

díj 700 lei, amelyben

ne vannak. Jelent-

Kör háznagyi hivata-

khöz. A vágóhídi bár-

uk szaktársaink figyel-

szerda és pénteki na-

órákor kezdődik a v-

tehat tagtársainkat,

vágásra kerülő jász-

a ki mindenki a bár-

lhető a bárcaváltással

elővásárlását saját ér-

. Az elnökség.

Esztergomban megtalálták Európa legrégibb és legdíszesebb királyi palotáját

**Az Árpádok és Mátyás király feltárt palotája a világ
legszebb érdekessége lesz**

Allah útjai kiszámíthatatlanok.

Tavaly nyáron az esztergomi várbástyáról lehullott egy kődarab s majdnem agyonvert valakit. Az illető panaszra ment a polgármesterhez. A polgármester kijelentette, hogy a bástya a primás tulajdona, gondoskodjék az a bástya köveinek biztosításáról. A primás, a törvény értelmében, a Műemlékek Országos Bizottsága figyelmét hívta fel a dologra, miután itt nyilvánvalóan műemlékről van szó. De addig is, amíg a bizottság kiküldi a maga szakértő-építészét, *Lepold* Lajos kanonok, aki évtizedek óta szeretettel és nagy hozzáértéssel kutatja Esztergom műemlékeit s aki Bonfinius leírása alapján régóta keresi már az egykori híres esztergomi palota maradványait, sajátkezűleg neki lát a veszedelmes bástya titkainak felderítéséhez.

Zseblámpafénynél a középkorba...

A bazilikától párszáz lépésnyire van a sekrestyés házikója és belseje. Itt az egyik tyúktól a bástya falába van bemélyítve. *Lepold* kanonoknak feltűnt az ól hátsó falának furcsa falazása. Itt szegezi neki a csákányt a régi falnak, kibontja s az így támadt résen törmelek zuhog lábai elé, világos jelül annak, hogy ez a fal nem tömör, hanem belül üregesnek kell lennie. Most tehát ugyanebben az irányban, de jó pár méterrel magasabban megy neki a bástyának. Hamarosan olyan nagy a nyílás, hogy hasmánt be tudnak kúszni a törmelek fölött lévő üregbe. A zseblámpa fényénél Aladdin csodái tárulnak a kanonok elé: a falakon középkori falfestmények tolonganak egymás mellett. Rábukkant az árpádkori királyi váriak templomára, amelyről meg van a középkori krónikában írva, hogy Nagy Lajos király is „bámulattal volt eltelve e csodálatos alkotású mű szemléleténél: az összes magyar templomok mintájának mondotta, amely, mint a róza a liliumok közül, piros fénnel tündöklék.”

Most tehát mindenekelőtt e vártemplom kapuzatához kellett hozzáférni, hogy azon keresztül aztán kikotorják a templomot majdnem színültig eltöltő omladékok.

— Munkásaim olyan lelkesülten dolgoztak — mondja a kanonok, aki a ásatás színhelyén vezet bennünket —, hogy azt sem kérdezték, fizet-e nekik túlóráért: pirkodástól késő estig vájták a földet, meg a bástyafalazatot, szinte idegesen várták perceről-percre, mikor bukkan elő a várvavárt kapuzat.

Végre előkerül a kapu: a magyar korai-román építészenek legkiválóbb remeke. Most aztán egy-kettőre kiürül a vártemplom belseje. S e perctől kezdve újra kell írni a magyar művészet történetét. Köröskörül a falakon oszlopos arkádok, bennük freskótechnikában a próféták és a szibillák képe medailonokban: mintha a firenzei Santa Maria Novella arkád-képeit látnók. Giotto vagy valamelyik sienai trecento-mester hangulata szállja meg az embert...

Lepold kanonok most lépésről lépésre hámossa ki ezeket az eltemetett kincseket. A várkápolna mellett sikerül mindenekelőtt egy kis, kétszer-két lépés nagyságú oratóriumot feltárnia, amelyben éppen csak egy oltárnak jutott hely, már az oltár szentségfülkéjét a falba mélyítették s ugyancsak a falba mélyítették a trónszéket is, ahonnan egykor a király vagy a primás a különmészt hallgatta.

Római romok fölött

Az ásó nyoma tovább halad. Rábukkannak az egykori római őrtoronyra, amely köré Nagy Károly frankjai az Osterringum (Ostrigonium, Esztergom eredeti neve), vagyis a „keleti vár” falait emelték. Licinius és Septimius Severus

beépített pénzei kerülnek elő a római falakból s előtűnik ásnak ki az egyik alapfalból egy római sírkőtöredéket ezzel a felírással:

S. E.
TIMIUS. MAR
TINUS. ET. JUNIUS
SATURNINI

Ehhez a római őrtoronyhoz már Géza fejedelem, Szent István atyja is építtetett egy királyi palotát, de a most előkerült palota legrégibb részei nem ebből a korból, hanem III. Béla király idejéből valók, tehát kb. 1173-ból. Ez a III. Béla király ugyanaz, akinek holttestét a magyar szabadságharc idején Szekesfehérvárott találták meg s aztán később a budavári Mátyás-templomban helyezték örök nyugalomra első feleségével, az antiochiai francia királylánnyal. Annával egyetemben. Első feleségének halála után azonban vagy csak jegyese vagy pedig éppenséggel felesége volt egy másik francia királylány is: Margit, aki az angol trónörökösnek volt az özvegye. Ennek a kedvéért építtette fel III. Béla ezt a díszes, nagy palotát. A kápolna festményeit ugyan olasz mester készíthette, de oszlopfaragványai között két emberfejet, nyilván a szobrászok arcképét látni: az egyik tipikus magyar fej, nagy bajusszal, a másik pedig épp annyira tipikus francia fej, borotvált arccal, hullámos „bubi”-frizúrával. Az építésről viszont csak annyit tudunk, amennyit a Bécsi Krónika elárul róla, hogy t. i. „szabadkőműves módra” (latomica arta) építette a templom boltozatait, ami annyit jelent, hogy az építész valamely középkori kőművespályában (Bauhütte) tanulta ki a mesterségét.

A régész ásója tovább vezet. Eljutunk a királyi pár egykori hálótermébe, ahol az egykori mennyezetes ágy feje számára hatalmas fülkét hagytak a falban. A hálóteremből két gyönyörű román portálé vezet tovább. Az egyik, a kisebbik, keskeny folyosóra nyílik. A hálóterem nagyobbik portáléja olyan terembe vezetett, amely ugyan már a 15. század végéről való díszítésű, amelynek festményei azonban, ha lehet, még a kápolnánál is nagyobb művészeti szenzációval szolgáltak.

Mi minden pusztult el!

A törökök kétízben is birtokolták a várat. Egyszer 51 évig ültek benne (1543—1594), egyszer meg 78 esztendeig (1605—1683). Bizonyosságaink vannak rá, hogy a palota berendezését és díszítését nem bántották. Annál kegyetlenebbül bántak el azonban a spanyolok, meg a németek. Már Vitéz János utódja, Beckensloer János érsek is, hogy Frigyes császár kedvében járjon, azzal az ürüggyel, hogy Aachenbe zárandokol, elszőkött Bécsűjhelyre s elvitte magával az esztergomi kincstár legnagyobb értékeit. Bakócz halála után az idegenek — az egyik olasz követi jelentés szerint — „három napon át úgy hurcolták ide-oda az ezüstedényeket, akárcsak cserépedényeket lettek volna. Némelyek szerint háromszáz mázsát tett ki a súlyuk. Egy aranyműves állította, hogy száz mázsánál mindenesetre több volt. Látni lehetett szarvasokat, madarakat és szarvakat ábrázoló asztaldíszeket, roppant nagyságú edényeket, amelyek császári udvartartáshoz sem lettek volna méltatlanok.” Az itt uralkodott luxusra jellemző, hogy már Estei Hippolyt ideérkezésekor óra volt a templom egyik tornyába illesztve. Annál feltűnőbb ezzel szemben Bonfini adata, amely szerint Corvin János, a király fia, aki ugyan szeretett itt a várban tar-

III. Béla és fia, Imre király 76 éven keresztül székelték itt, de IV. Béla átadta a tatárjárás után a várat az esztergomi érsekeknek. Ettől kezdve az ő művészi hajlamaikat dicséri a várnak minden további építkezése és díszítése.

Az asztrológia fénykora

Hol voltak most már ezek az idők! Vitéz János, Estei Hippolyt (a 15 éves „kis primás”), meg Bakócz Tamás, az érsekek. Bonfini most már nyugodtan leírhatja, hogy az esztergomi palotához hasonló pompájú épület még Itáliában sincs. Estei Hippolyt maga 275 fontnyi kísérettel vonul be, Vitéz János ebédőpalotája (ennek a kiadására majd csak ezután kerül a sor: ennek valahol a mai Bazilikához közelebb kellett feküdnie) Bonfini szerint olyan nagy volt, hogy egyszerre száz asztalt is tudtak benne felteríteni a falain köröskörül az összes szkita és magyar vezérek és királyok arcképei voltak fel-festve.

Most itt állunk Vitéz János „horoszkópos” szobájában. A megmaradt falakon közel embernagyságú női figurák. Egyik közülük, mintha a Botticelli esetje alól került volna ki, még a lengő ruha ráncolása is arra emlékeztet, nemesupán finom kis fentis orra. A női figurák a négy főerény: Prudentia, Temperantia, Fortitudo és Justitia. Mindegyiknek kezében a megfelelő szimbólum. Az egyetlen ülő figura közöttük az Igazságosság, amely trónon ül. Alatta egy Anonymus-figura, kezében mondatszalg, amelynek ma már elmosódott felírását közvetlenül a kiadás után *Lepold* kanonok még tisztán le tudta olvasni. Ez állott rajta: Quos Amissa Genuit, vagyis: Akiét Emese nemzett, t. i. az igazság őreit, a magyar királyokat. A terem boltozata Lothringen Károly ágyúzása idején beszakadt, de megmaradtak a boltozat kövei s rajtuk az eredeti festmények. Ezeket a palota pincéjében most rakják össze. Az állatöv figurái vannak rajtuk s középpont Vitéz János „konstellációja” valószínűleg az ő nevének kezdőbetűivel. Ebből a teremből vezet le az egyetlen hozzáférhető út, egy csigalépcső, a királyné lakosztályához. Nyilván akkortól maradt ez a berendezkedés, amikor Kun László a feleségét elébb a Nyulakszigetere (a Margitszigetre) csukatta be s amikor a szicíliai királylány rokonai tiltakoztak a méltatlan bánásmód ellen, akkor a király Ladomér esztergomi érsek őrizetére bízta őfelségét, a feleségét.

A királyné lakosztályának van ugyan egy másik kijárója is, de ez csak a konyhákhöz vezetett. A királyi konyhának még ma is megvan egy kis nyoma: az egykori nyársforgató tűzhelynek a maradványa.

A horoszkópos szobából aztán még egy sokszegletű apszisz nyílik, köröskörül márványpadokkal. Itt tanácskozott Mátyás király — amíg össze nem vészt Vitéz Jánossal — az ország uraival, itt kereste fel a királyt is, meg az érseket is Regiomontanus, a nagy csillagász, meg Galeotti, a nagy historikus.

tőzöködni, mégsem bírta ki a királyi hálószoba zárt levegőjét (pedig erkély is szolgált róla kifelé, igaz, csak a keskeny konyha, udvarra, ahonnan valószínűleg felszállt az ételszag), hanem kiment a vár udvarára, subát kerített maga alá és úgy aludt az Isten szabad ege alatt...

Arról persze szó sem lehet, hogy mindezt az egykori fényt és ragyogást, a belső berendezésnek hihetetlen pompáját újra vissza lehetett állítani. Annyi azonban bizonyos, hogy a miniszterelnök levelével biztosított restaurációs munkálatok egész Európa egyik legrégibb és legdíszesebb királyi palotáját fogják itt új fényre deríteni. Egyházi épületek természetesen szép számmal maradtak fenn ebből a román-korból; de mint profán épület vagy éppen mint királyi palota az esztergomi királyi lak közel s távol egyedül áll kontinensünkön s így a Dunamentének olyan idegenforgalmi centrumává lesz, aminővel még a várakban annyira gazdag Rajnamente sem dicsekedhetik! Ha aztán a Bazilikából áthozzák majd a kincseket is a restaurált várakba, akkor ezzel megteremtették Magyarország vagy inkább Európa egyik legnevezetesebb és legvonzóbb vendégforgalmi attrakcióját...

SUPKA GÉZA

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 90 P., félévre 45 P., negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felolvasószervező: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13. — Telefon 502.

Kéziratokat nem örvény meg és nem adunk vissza.
Csak a választás helyes magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Mérsékelt északnyugati légáramlás, változó felhőzet, helyenként záporos, zivatar várható. A hőmérséklet kissé csökken.

Zürichi zárlat. Párizs 20.20 fél, London 15.06, Newyork 305 hétnyolcad, Brüsszel 51.65, Miláno 25.12 fél, Madrid 41.90, Amszterdam 207.55, Berlin 123.40, Bécs — schilling 57.75, Prága 12.79, Varsó 57.75, Belgrád 700, Bucuresti 305.

Meghalt Kovács Dezső. Cluj. Saját tud. Cluj város és vele együtt egész Erdély magyarsága már hónapok óta igaz részvétellel fordult Kovács Dezső, a kiváló novellista, az erdélyi közelet egyik magasztos alakja, a ref. kollégium nemrégiben éppen betegsége miatt nyugalmába vonult igazgatójának, az Erdélyi Irodalmi Társaság díszelnökének betegágya felé. A 69 éves, de még egyébként teljes fizikai és szellemi erejében levő férfit dülmirigy rák támadta meg és már husvét előtt lemondta az orvosok életéről. Rettenetű szenvedéseitől kedvre virradó éjszaka váltotta meg a halál.

Kovács Dezső 56 éven keresztül tartozott a ref. kollégium kötelekébe, mint tanuló, tanár és igazgató. 1866 december 29-én született Magyarláponton, középiskolai tanulmányait a cluj-i kollégiumban végezte és ugyancsak Clujon végezte az egyetemet is. Egyetemi hallgató korában az „Erdélyi Híradó” munkatársa lett és írásával annyira feltűnt, hogy meghívták a budapesti „Hét” c. szépirodalmi laphoz, de tanári pályáját nem hagyta el. 1908-ban az „Erdélyi Lapok” című szépirodalmi hetilap szerkesztője lett. 1890-ben a kollégium tanárává választották, ahol 1923-ig működött. Számos irodalmi társaságnak tagja volt. Tárcaí, elbeszélései, tanulmányai jelentek meg: „Apró komédiák”, „Trifolium”, „Ballag már a vén diák”, „Dráma és regény határain” c. kötetekben. Legutóbb a Révai Lexikon pótkötete erdélyi részének szerkesztője volt.

Holttestét a kollégium tornatermében rekvizitálták fel, majd átviszik a belvárosi ref. templomba, s szerdán délután 6 órakor temetik.

Kovács Dezső halálát 39 éven át volt hűséges hitvese, Papp Mari tanárnő, a népnevelési mozgalom lelkes apostola és négy felnőtt gyermekük gyászolja: Miklós Viktorné, kollégiumi tanár felesége, Vitéz Kovács Dezső magyarországi földbirtokos, Kovács Margit debreceni tanárnő és gr. Teleki Arvédné, Kovács Zsuzsanna, cluj-i ref. gimnáziumi tanárnő.

Török Ferenc plébános ügye a tábla előtt. Tg.-Mures. Saját tud. Amint jelentették, a mercurea-ciuici törvényszék felmentette az államellenes igazgatás vádjá alól Török Ferenc volt cumenii, jelenleg ernaul-marei plébánost és az ellene hamisan valló Pál Jánost jogerősen kétévi fogházra ítélték. Török esperes felmentését az ügyész megfellebbezte a tg.-muresi táblához, amely tegnap tárgyalta az ügyet. Török védelmét Gyárfás Elemér szenátor látta el. A tárgyalást azonban nem tartották meg, mert az ügyész haladékokat kért azon a címen, hogy a hamis eskü miatt elítélt Pál ügyét is áttanulmányozhassa. A tábla az ügyész kérésének helyt adva, a tárgyalást bizonytalan időre elnapolta.

Ötzer ember vett részt az alvernai ájtatosságon. Cluj. Saját tud. A Szent-háromság vasárnapját méltóképpen ünnepelte meg a cluj-i Katolikus Kör. Mintegy ötezer ember körmenetben vonult ki a Szent Mihály templom elől a város területén kívül fekvő Alvernára. Dr. Hirschler József prelátus, plébános fényes külsőségű tábort misét tartott, amelyen 5000 főnyi tömeg áhítatos hangulatban vett részt. A tábort mise után az Alvernán is körmenetet tartottak. Délután szintén tábort istentiszteletet tartottak.

Hirschler József apát pere Klumák ügyvéd ellen. Cluj. Saját tud. Mint ismeretes, Klumák István, néhai Klumák Janos cluj-i ügyvéd fia, munkadíj követeléssel lépett fel annakidején dr. Hirschler József apátplébánossal szemben. A pert — mint teljesen alaptalant — elvesztette. Erre olyan kijelentést tett, mintha a pert Hirschler apát hamis esküje alapján vesztette volna el. Erre az apátplébános ragalmazásért beperelte. A járásbíró Klumákot súlyos pénzbüntetéssel sújtotta. Az ítéletet megfellebbezte a törvényszéknek, amely felmentette. Hirschler fellebbezése folytán az ügy a táblához került, mely kedden délelőtt hirdetett ítéletet. A tábla a törvényszék ítéletét feloldotta és a járásbíróhoz új eljárás lefolytatására utasította.

Nemes ajándékozás. Sätmar. Saját tud. A sätmari két Manfrédi-család a Botizi-uti kápolna mellett négy és félméteres márványkeresztet állíttatott a Szent Antal kápolna mellé. A kereszt megáldásának ünnepsége most vasárnap folyt le, amelyet Szabo István püspöki helynök végzett. Majd főpapi misét mondott a Szent Antal kápolnában. A Hildegarða énekar Hoffmann Ferenc sätmari zenetanár kitünö szerzeményét a D-dúr misét énekelte P. Gábor Anasztáz szentbeszédet mondott. A Manfrédi-család által állíttatott gyönyörű márványkereszt sokáig hirdetője lesz az ajándékozók nemes tettének is.

Politikai párbaj, ami elmaradt. Bucuresti. Saját tud. Bolla Zakariás volt képviselő, az erdélyi Maniu-csoport cluj-i lapjának, a *Románia-Nou-nak* az igazgatója cikket írt arról, hogy a trónfogadási évfordulója tüneménye alkalmával *Mihalachet* milyen mellőzések érték. Azt is megírta, hogy Mihalache emiatt mód nélkül elkeseredett, s legutóbbi igen engesztelhetlen megnyilatkozásai ennek tulajdoníthatók. A Bolla cikkéről a *Dimineața* egyik munkatársa megkérdezte Mihalachet, ki így felelt: — Igen, a cikket olvastam. Egyszerűen illetlenség, hogy ne mondjam éppen szemtelenségnek. Nem az első és nem lesz az utolsó. — E nyilatkozat miatt Bolla Zakariás párbajra akarta kihívni a pártvezért. Meg is bizta Pavel Pavel volt képviselőt és *Rachitan* nevű barátját a lovagias eljárás megindításával. Hétfőn azonban Boilát lebeszéltek politikai barátai, hogy a Mihalache kijelentéseiből „ügyet” csináljon. Bolla engedett a rábeszélésnek és így a lovagias eljárás továbbfolytatása elmaradt.

Kisiklott egy munkásvonat és két ember meghalt. Nagyszombatól jelentik: Hétfőn délután súlyos vasúti szerencsétlenség történt Báhony és Ciffer között. Egy munkásokkal teli vonat kisiklott s két utasa szörnyethalt. Nyolc munkást súlyos sebesüléssel kórházba szállítottak. Egynek az állapotja válságos.

*** Gyengélkedés idején,** különösen ha a rosszullétet szorulás vagy keresztfájás fokozza, az enye és igen kellemes természetes „Ferenc József” keserűvíz mindig puha, könnyű székürülést és kielégítő emésztést szerez.

Megváltoztatták a Niagara körvonalait. Newyorkból jelentik: A Niagara vizeses körvonalait meg fogják változtatni expedíciós hatalmas dinamitrobbantással, amely ötezer tonna súlyú meglazult sziklacsoportot fog levegőbe röpíteni. A költések 14.500 dollárra rúgnak. A sziklák a kanadai partok fölött függnek és a Niagara partjait gondozó bizottság megállapítása szerint annyira meglazultak, hogy súlyosan veszélyeztetik a környék biztonságát. A robbantás után igyekezni fognak a vizeses irányát úgy megváltoztatni, hogy a parti sziklák lemorzsolódása megszűnjék.

Szent István Társulat könyvnap kiadványai

Prohászka Ottokár:

A diadalmas világnézet

Fűzve 89 lei.
Egészvászonkötésben 120 lei.

Harsányi Lajos:

Válogatott költeményei

Fűzve 89 lei.
Egészvászonkötés 120 lei.

A könyvnap után a fenti bolti árak magasabbak lesznek.

Kapható: könyvosztályunknál

Halálozás. Hudák József, a timișoara-i Gyapjuipar harminckilencéves művezetője, ismert sportember, gyomoroperáció után meghalt. Mint sportember, a birkozásban ért el nagy sikereket.

Gróf Bethlen György lakását ki akarta fosztani két villanyserelő. Cluj. Saját tud. Kedden délelőtt 12 óra táiban gróf Bethlen Györgynek, a Magyar Párt elnökének Regale-utcai lakásába villanyserelőket vártak. Meg is jelent két fiatal ember, akik azonban a szerelési munka helyett a lakás kifosztásához láttak hozzá. Mire a házbeliak észrevették, már jól előre haladt munkájukban. A leleplezésük után az egyik egy bérautón elmenekült, a másikat a gróf dolgozószobájában tetten érték, amint a fiókot fészegette s a benne lévő dolgokat kiszedte. Elvinni semmit sem tudott, részint, mert nem jutott hozzá értéktárgyakhoz, másrészt, mert idejekorán lefűltek. Az elfogott betörőt Nóti Istvánnak hívják. A rendőrség a betörőt letartóztatta.

A bánsági egyházmegyéből. Timișoara. Saját tud. Pacha Agoston dr. megyéspüspök a Buchecker Mihály plébános halálával megüresedett comlosulmarei plébánia vezetésével — annak végleges betöltéséig — Krisztinicz Gyula eddigi bilei káplánt bízta meg.

A Temesbe fulladt egy kis cserkészfiú. Timișoara. Saját tud. Német cserkész harminctagu csoportja Pecul-noura randult ki. A vezetők a Temesben kijelölték a helyet, ahol a víz sekély s ahol a cserkészfiúknak megengedték a fürdést. Fábrián András tizenhároméves timișoara-i fiú azonban a kijelölt helyen tulment s csakhamar elkapta a Temes sodra. A bajt a cserkész tizenegy éves öccse vette elsőnek észre. Az egyik vezető igyekezett a fiút megmenteni, azt el is érte, de a fiú magával rántotta a mélybe. A vezetőt megmentették, de a kis cserkész a folyóba fulladt, holttestét még nem találták meg. Timișoara-n Márton Antal huszonnyolcéves fuvaros a vágóhid melletti állóvízben lovait uszattatta meg. A ló, amelyen ült, hirtelen felágaskodott s lovasát levetette magáról. Márton Antal a vízbe fullt.

Öngyilkosság az elmeógyógyintézetben. Cluj. Saját tud. Hétfőn az elmeógyógyintézetben összezsavart ágylepedővel az ablakra felakasztotta magát Vasile Alexiovi 21 éves középiskolai tanuló, akit két évvel ezelőtt öngyilkossági mániá miatt szállítottak az intézetbe. Sokszor próbálkozott végrehajtani azt a rögeszméjét, hogy neki öngyilkosnak kell lennie, de mindig megakadályozták. Állandóan ápoló volt mellette, aki azonban hétfőn pár pillanatra másik két beteggel az elődlőben hagyta s ezt a pillanatot használta fel, hogy visszaszökjön hálószobájába. Mikor észrevették eltűnését s keresésére indultak, már halott volt. Az ügyészség bevezette a vizsgálatot.

A franciák nyelvzenije — elfelejtett franciául. Párizsból jelentik: Vauguard Emile, a Sorbonne 42 éves tanára, aki Franciaország legzseniálisabb nyelvtudosa, elvesztette emlékezőtehetségét és most szakorvosi kezelés alatt áll. Vauguard 45 élv nyelvet beszélt és elhatározta, hogy még 44 nyelvet tanul meg. Tanulás közben egyszer csak elvesztette emlékezőtehetségét, mégpedig olyannyira, hogy jelenleg franciául sem tud rendesen beszélni. Vauguard orvosa kijelentette, hogy ez a különleges eset túlerőteljes következménye, de valószínű, hogy Vauguard visszanyeri majd újból emlékezőtehetségét.

Mennyi jövedelme van az angol királynak? A jubileumi ünnepségekkel kapcsolatban az érdeklődés központjába került az angol király és minden reávonatkozó dolog. Így a szemfüles újságírók kimutatták, hogy az angol kincstár évente 700.000 font sterlinget fizet a királyi családnak. Ezenkívül a lancasteri hercegség jövedelme szintén György királyé, míg a walesi herceg a cornwalli hercegség jövedelmét élvezi. A király vagyona többmillió font, birtokokból, részvényekből, kötvényekből áll. Nem ritkaság az sem, hogy vagyonokat hagynak a királyi családra. Egy milliomos agglegény végrendeletében két és félmillió fontot hagyott Victoria királynőre. A királyi család tagjainak száma ma százötven körül van.

Két leány motorbiciklin átkelt a Szaharán. Két londoni leány, Blenkiron Florence és Wallack Theresa három hónappal ezelőtt elindult Algirből, hogy motorbiciklin a Fokvárosba menjen. Utjukat a Szaharán keresztül tervezték, olyan vidéken, ahol motorbiciklin előttük még senki sem járt. Ugandai jelentés szerint néhány nappal ezelőtt szerencsésen megérkeztek Kampalába. Kijelentették, hogy nagyon csalódtak, mert átkeltek a Szaharán anélkül, hogy bármi különös élményük is lett volna. Annak ellenére, hogy minden kíséret nélkül utaztak, az arabok nagyon szivesek voltak hozzájuk. A vállalkozószellemű lányok egymáhi pihenés után Kampalából tovább indultak Nairobiába.

„UJ KOR”

AKTIV KATOLIKUS FOLYÓIRAT

Szerkesztik és kiadják:

Aradi Zsolt, Balla Borisz,
Possonyi László

Megjelenik minden második szombaton

Előfizetési ára: egyévre 300 lei,
egyes szám ára 12 lei.

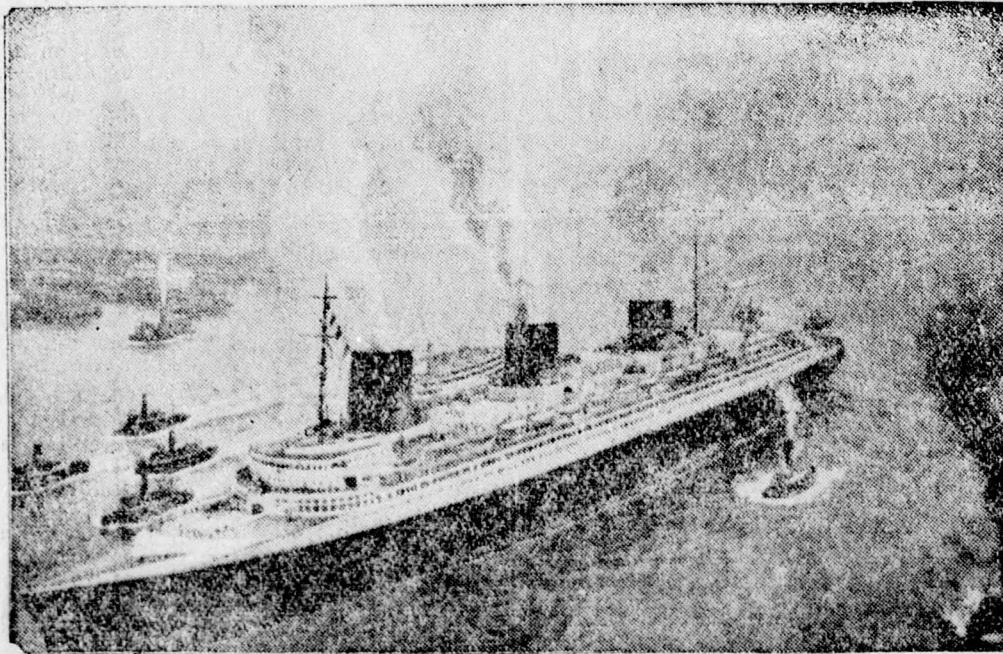
Megrendelhető könyvosztályunknál.

Férje vagyonát eladta és Palesztinába akart szökní egy asszony. Sätmar. Saját tud. A sätmari ügyességen Erbsz Abraham maramures-megyei kereskedő feljelentést tett felesége született Farkas Melinda ellen, aki őt elhagyta és közös vagyonukat titokban eladta. A hűtlen asszony — a feljelentés szerint — egy oradeai fiatal kereskedőbe lett szerelmes és dacára annak, hogy nincsenk elválva, Clujon ki is hirdettek magukat, hogy házasságra lépjenek. Erbsz feljelentésében elmondta, hogy az asszony Palesztinába akart új férjével letelepedni, de a kiutazáshoz még a családi vagyon elárúsítása után se volt elegendő pénzük, amire ezt csempészáruba fektették és azt eladni Sätmarra jöttek. Az ügyesség bevezette a vizsgálatot.

Ki mérgezte meg a cluji cselédlányt? Cluj. Saját tud. Barsan Mária 23 éves szolgát június 10-én a mentők Decabal utca 10 sz. alól nagy görcsökkel a kórházba szállították, ahol a műtőasztalon meghalt. Hétfőn felboncolták a hullát és a leány belső részeiben nagymennyiségű patkánymérget találtak. Mikor a mentők faggatták, hogy mitől lett rosszul, nem tudta megmondani, csak nagy fájdalomról panaszkodott. Ilyenformán az öngyilkosság kizártnak látszik és most a rendőrség azt nyomozza, hogy kinek állhatott érdekében a szerencsétlen leányt elpusztítani? A leány belső részét a központi vegyvizsgáló intézetbe küldötték a mérge összetételének megállapítása végett.

A sírásó tizenöt leije. Targu-Mures. Saját tud. Parázs botrány játszódott le a város egyik főutcájában, ahol Horváth József temetkezési intézet tulajdonos összeveszett egyik alkalmazottjával, Dobai Istvánnal, hogy miért fizetett ki az ő tudta és beleegyezése nélkül sírásáért 15 leit, mert az a mai világban igen sok a sírásónak. A botrány olyan nagy néptorlódást idézett elő, hogy a forgalom is megakadt, sőt két luxusautó is összeütközött, amelyek alaposan megrongálódtak. Így a Horváth József 15 leijéért több ezer leis kárt szenvedett a két autótulajdonos is.

Megjelent a Turista Élet júniusi száma, amelynek címlapja most is olyan művészi kép, ami a legelőkelőbb európai képeslapok külsejével vetekedik. Ez a kép ez alkalommal a BTC stana de valei menedékházat mutatja madártívatban az érchegység hófödte csúcsai alatt. A lapot Papp Lajos szerkeszti s az 5 finom izlése dominál a lap külsején és minden során. A lap értékes sportképekkel, hírekkel van tele és gyönyörű képek, térképek illusztrációk.

Eredeti felvétel a világ legnagyobb hajójának, a „Normandie”-nak megérkezéséről Newyork kikötőjébe.

A hadbíróóság 5-5 évi börtönre ítélte Stavrescu főhadnagyot és Jakabffy Vilma. Craiovábol jelntik: Az első hadtest hadbíróosága tegnap kezdte meg tárgyalni Stavrescu Eugen, az oradeai 34-ik tüzérezred volt főhadnagyának kémkedési perét, amelynek másik vádlottja Jakabffy Vilma tanatanárnő volt. Mint ismeretes, a cluji hadbíróóság 5-5 évi börtönre ítélte a két vádlottat, akiknek ügyét újratárgyalásra tüzte ki a hadbíróóság, megsemmisítve az elsőfokú bíróóság ítéletét. A tárgyaláson úgy a főhadnagy, mint Jakabffy Vilma tagadták, hogy kémkedtek volna. Terhelő vallomást tett a vádlottakra viszont Maroidt sziguranca ügynök, aki azt vallotta, hogy Jakabffy Vilma házáat a kémkedésből szerzett pénzből szerezte és ezt egy mulatozás után személyesen mondta neki a főhadnagy. Dr. Mihalovici tanu úgy tudja, hogy Maroidt sziguranca ügynök szerelmes volt a szép Jakabffy Vilma és ugyanez az ügynök volt az, aki leplezte a kémkedést. Mihaloviciné is határozottan tudja, hogy a detektív szerelmes volt Jakabffy Vilma. Az elnöki hadbíró meg is kérdezte a tanutól, lehetségesnek tartja, hogy azért jelentette fel a detektív a vádlottat. Ugyancsak a detektív közölte Mihalovicinével, hogy letartóztatták Jakabffy Vilma.

Nem szeretnék a bőrben lenni — mondta a detektív — úgy kikapott.

Hétfőn délután hirdették ítéletet a hadbíróóság az ügyben. Ugy Stavrescu főhadnagyot, mint Jakabffy Vilma 5-5 évi börtönre ítélték. Mindkét vádlott fellebbezett.

Letartóztatták a katonai állományban lévő polgármesteri titkár. Timisoara. Saját tud. Dragan Olimpiusz 23 éves polgármesteri titkár, egyébként joghallgató, egy mozipénztárnál, ahol meglehetősen tolongás volt, összeszólalkozott egy hadnaggal, akire sértő megjegyzést is tett, majd később is gúnyosan végigmérte. A hadnagy egyik tisztársának panasolta el a dolgot, aki aztán a sértegető titkárban rögtön felismerte az egyik katonáját. Dragan ugyanis, mint schimbas katonai állományba tartozik s időnkint katonai szolgálatot is teljesít. A váratlan megállapításra a tisztiek leigazoltatták, majd kiharancsolták a városi mozgóképszínházból a polgármesteri titkárát, azzal, hogy másnap reggel jelntkezzék ezredénél. Vizsgálat indult meg s most a hadbíróóság függőlemtetés címén elrendelte a letartóztatását.

PÜSPÖKFÜRDŐI kedvezményes jevek kiadási hivatalunkban kaphatók.

Uj francia bélyeg,

amelyen a legnagyobb hajó, a kék szalagot nyert „Normandie” hajóirás képe látszik.

* A gyomorfájás, gyomornyomás, bélsárpangás, alhasi vérbőség, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelylepedék, kábultság, fülzúgás, halvány arcszín, migrén, kedvetlenség a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által igen sok esetben hamarosan elmúlik.

Félmilliót nyert a szabászati akadémia. Timisoara. Saját tud. Az osztályosjáték mostani húzásán a 10913. számú sorsjegyet kétmillió lejt nyert. Ebből a sorsjegyből két negyedét Arad megyében, egynegyedét Bucurestiben s egy negyedét Timisoaran adtak volt el. A bászai metropolisban a negyed sorsjegyre eső félmilliót Haas Hermann nőiszabó, a szabászati akadémia vezetője nyerte meg, ki az előírt levonások után negyszázötvenezer lejt kapott kézhez. Kijelentette, hogy a nyermény tulajdonképpen a szabászati akadémiaé illeti meg, mert annak a részére vásárolta a sorsjegyet. Hír szerint a szabászati akadémia bucuresti központja háztelket vásárolt s a sorsjátékot nyert összeget a Bucurestiben építendő szabászati akadémia épület építésére fordítja.

Piaci árak. Odorheiu. Saját tud. A május szokatlan hideg időjárás következményei a gyümölcsösökben csak most kezdenek mutatkozni. A később virágzó fák kötését az esős időjárás akadályozta, úgy hogy általában gyenge gyümölcstermésre von kilátás. Általános panasz, hogy a búza-, árpa- és zab-vetésekkel eltele a tövis. Kerti veteményekben főleg a lóvétü tesz érzékeny károkat. Állattarokban emelkedés észlelhető, főleg az exportképes állatoknál. Ennek jele, hogy a városi hatósága a húsárakat ujjolag emelte. Húsárak: Marhahus 16, borjú 22, sertés 28, zsirnakvaló 30, zsír 36 lei kilónként. Terményárakban lényeges változás nincs.

Most magasabb árakat fizetek ezüstért, briliánsért, aranyért 80, 90, 100 lejt grm.-ként

HERBST óra-, ékszerárúház
Oradea, Reg. Ferdinand 3.

ISKOLÁINK

Felvételi vizsga a zäläui Wesselényi fiu liceumban. Az I. osztályba való beiratáshoz előírt felvételi vizsgálatot június 21-én tartják. Jelntkezéskor bemutatandó okmányok: születési-anyakönyvi kivonat, keresztlevél, elemi iskolai bizonyítvány, állampolgársági és újraoltási bizonyítvány. Felvételi vizsga még szeptember első napjaiban is. A liceumról és internátusról megkeresésre szívesen szolgált felvilágosítással az igazgatóság.

Szent László intézet, (Oradea, Str. Bratianu 24 szám alatt) felvesz a jövő tanévre liceumba és elemi iskolába járó fiúgyermeket teljes ellátásra és lakásra. Otthont nyújt olyan szolid ifjaknak is, akik mint tanoncok vagy segédek dolgoznak a város területén, vagy hivatalban alkalmazva vannak.

Felvétel a kegyesrendiekhez. A kegyesrendiek nyolcosztályú, román tannyelvű, nyilvánossági joggal bíró liceumot és vele kapcsolatos internátus-konviktust taranak fenn. A liceumban a hittant és a magyart, mint tárgyat magyarul tanítják a magyar anyanyelvűek részére. A német anyanyelvűek a hittant németül tanulják. Az I. osztályosok felvételi vizsgája június 25-én, kedden reggel 8 órakor lesz, a román nyelvből és számtanból. A jelentkezők hozzák magukkal a születési- és keresztlevélüket, iskolai bizonyítványukat, az újraoltási iratot és az állampolgársági okmányt. Ezen vizsga díja 80 lei. Június 26., 27. és 28-án délelőtt beiratkozások lesznek a II-VIII. osztályokba: szükségese a fentebb felsorolt iratok. A beiratkozási díj 320 lei, az évi tandíj 4000 lei, amelynek első részlete 1000 lei a beiratkozáskor fizetendő. A liceummal kapcsolatos a piaristák vezetése alatt álló internátus, amelyben az évi ellátási díj 14.000 lei, amelyet havi részletekben is lehet fizetni. Az élelmezési árak módosulásával természetesen módosulhat az évi ellátási összeg is. Tájékoztatót kézzel küld a Piarista házfőnökség, Timisoara.

Hirdetmény. Az oradeai Orsolyarend vezetése alatt álló intézetben nyilvánossági joggal bíró elemi, gimnázium és V-VIII. osztályú tanítónőképző tagozatok működnek. Az 1772 óta fennálló intézet és internátus az intézet minden tagozatára felvesz bentlakó növendékeket évi 9000 leijért, teljes ellátással. Az intézet a modern követelményeknek megfelelően van felszerelve (kert, sportpálya) és a bentlakók nyelv- és zenekiképzésével is foglalkozik. A felvételi vizsgák június és szeptemberben. Pontos idejét az érdeklődőkkel felvilágosítást nyújt az Orsolya-zárda vezetősége

Egy épülő fürdő tanulságai

(h.) Az erdélyi fürdőhelyen, ahol idei szabadságom egy részét töltöttem és ahol Jászai Mari, a legnagyobb magyar tragika tanulta szerepeit nyarakon át és Sándor Erzs. meg Sebeők Sári csillámló hangja szállt a hegyek felé néhai Sándor János magyar belügyminiszter villájának erkélyéről és ahol Endrődy Sándor, a magyar irodalom örök büszkesége, írta másodvirágzásának finom anakreoni dalaikat. — nos, az erdélyi fürdőhelyen a szezon előtti isteni csenden kívül igen tanulságos és sokak által megszívlelendő dolgot találtam.

Ezen a helyen, amely egykor a magyar politikai élet, a művészet, a tudomány, az irodalom kimagasló alakjainak szinte familliaris nyaralóhelye volt s amely ma gyakran látja vendégül a román királyi ház fenséges tagjait és nem egy országos viszonylatban is élénk visszahangot keltett politikai összejövetel színvonalát, má már a világfürdői fejlődés útján épül és hallatlan méretekben fejlődik.

Amikor az idén megérkeztem a fürdőbe, feldúlt úttesteket, mély árkokat, félig kész épületeket, kopár területek egész tömegét találtam. De kora reggeltől napszállatig munkások serege dolgozott mindenütt: ásóval, csákánnyal, utat vágtak, tizenöt ember óriási facöveket döngölt, kőfejtők kalapácsaitól visszhangzottak a hegyek és mérnökök magyar vezényszavaira tüneményes gyorsasággal alapozódtak széles, kényelmes, sármentes utak; épültek erős alapokra téglából modern villák, készültek parkok, zenepavillonok, erdei utak. És időnként szomszéd megyék előkelő román urai tűntek fel a fürdőigazgató társaságában s nagy lelki-gyönyörűséggel szemlélték a rohamos fejlődés új etappeit.

De senkinek az eszébe sem jutott megkérdezni, hogy a munkások száza között milyen arányszámban van képviselve a — román elem. En mégis megkérdeztem a fürdőigazgatótól:

— Ezek a munkások közmunkát végeznek? Csodálkozó tekintet és csodálkozó felelet válaszolt:

— Nem, hova gondol! Rendesen fizetjük őket. Kit a fuvarért, kit a kézimunkáért.

— És milyen arányszámban vannak közöttük a románok?

Az igazgató — maga is román — úgy néz rám, mintha kissé hülyének tartana.

— Mind románok ezek, — hiszen valamennyi ide való a faluba.

És újból hangzik a csatornaépítő mérnök vezényszava — magyarul s a munkások — főleg fiatal székelyek — úgy dolgoznak, hogy gyönyörűség nézni. S ebben az előkelő, mondhatnám ma már Erdély legrománabb fürdőhelyén, amely üzleti vállalkozásnak sem utolsó, senkinek sem szűrt szemét a magyar munkás és a vállalatot — ezúttal a fürdőt, — senki sem büntette meg, amiért nem alkalmazta az etnikai számarányt a munkások toborzásakor. A fürdő mégis, megszépült három hét alatt. És készen lett minden. Az új utak, új villák, pavillonok, erdei sétautak, hatalmas szép parkok. A székely erő és munkakészség bizonyítékai.

S ahogy a vasút felé robotg kocsim, arra gondolok: nem okulhatnának ebből a példából azok, akik az egyes vállalatokat súlyos ezresekkel bírságozzák meg, mert munkásaik alkalmazásánál elsősorban a tehetséget, a tudást, a szakértelmet, a gyakorlatot tekintették és esetleg csak azután érdeklődtek a családfájuk után? — Ez az erdélyi példa: a viharokkal dacolni kész új épületek; az erős, sármentes, biztonságos utak és a többi alkotások, — utak lehetnének azon politikusok számára is a megértés felé, akik nyaratszakán odamennek üdülni. Ezek az urak tanuljanak a fürdőigazgatótól, aki nem pártérdek, de az ország fejlődésének érdekében fejlesztette széppé a fürdőhelyet, — bár székely-kezek építették a csatornáktól kezdve a hegyek kilátótornyáig. Megértés, béke és munkaszeretet szól az erdélyi exkluzív fürdőhely kövei, villáinak téglái, erdei-kei fenyevei közül.

Hová lettek a lengyel királyi jelvények?

Varsóból jelentik: A lengyel királyi jelvények sorsának története valóságos rejtély. A versaillesi szerződés egyik szakasza értelmében a három országnak, amely között annak idején felosztották ezeket a kincseket, vissza kellene szolgáltatni azokat a lengyel kormány részére. Az oroszországi, bécsi és berlini kincstárakban lefolytatott legaprólékosabb kutatásoknak sem sikerült azonban a jelvények nyomára bukkanni és semmiféle iratot sem találtak, amely utalna azok rejtékhelyére.

Kétféle feltevés volt azonban errenézve forgalomban. Az egyik szerint a porosz hadsereg, mikor 1795-ben elfoglalta Krakót, kifosztotta a Wawel-kastély kincstárát és az ékszereket Németországba szállította. A másik legenda, amely évszázadokon át tartotta magát, azt állította, hogy a kincseket a poroszok esetleges fosztogatásai elől biztos helyre rejtették, amiről csak néhány embernek volt tudomása. Ennek, az ismeretlen forrásból származó híresztelésnek az alapján a lengyel köztársaság helyreállítását követően a közvélemény a titokzatos rejtékhelyet Włodzimierz Wolynski egyik befallazott bejáratu templomának földalatti kriptáiban kereste. Az 1831-iki fölkelés után I. Miklós rendeletére kutatásokat végeztek az említett templomban, de semmit sem találtak. Az 1920-ban rendezett újabb kutatások szintén nem vezettek semmiféle eredményre.

A lengyel királyság történelmi ereklyéi közül egyedül a „Szczerbiec”, Chrobry Boleszláv király kicsorbult kardja, amellyel annak idején rávágott Kiev aranyozott kapujára, amikor bevonult a városba, került vissza a Wawel kastély gót termébe. Ez a kard az osztozkodás alkalmával Szentpétervárra került és a szovjetkormány visszaszolgáltatta.

Egész könyvtárat pótol a Spiragó:

Felnöttek Katekizmus

A vallási ismereteknek és kiünöbbségeknek predikációs témáknak, előadásoknak valóságos kincsésbányája. Tizenhárom nyelvre fordították le. Németben eddig 10 kiadás. A három kötet, nagy nyolcadórmban, 1200 oldal, igen szép és áttekinthető nyomdai kivitelben a pénz előzetes beküldése mellett

kötve 420 lei, füzve 360 lei és portó. Utánvét 20 lejjel csak drágább.

Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvosztályában.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet hivatalos közleményei

Növénytermelési vándorgyűlés Ludasul de Muresen. Az Erdélyi Gazdasági Egylet Növénytermelési Szakosztálya június hó 11-én népes vándorgyűlést rendezett Ludasul de Muresen Puzstakamarási Szász Ferenc, E. G. E. alelnök elnöklése alatt. A gyűlés Török Bálint szakosztályi előadó előterjesztése alapján foglalkozott a len- és kendertermelés fokozott mértékben való felkarolásának kérdésével. Majd br. Atzél Ede, Csontos Miklós, Szász József, Csontos Elek, Madár István, Csomós Jenő, Balla György és mások hozzászólása után elhatározták, hogy az erdekelte iparvállalatokkal érintkezésbe lépnek a len- és kender értékesítése tárgyában és a termelés és értékesítés egységessé tételére érdekében az E. G. E. Növénytermelési Szakosztályának kebelében külön szövetségbe tömörülnek.

Ütletes lesz az ideai női gazdasági és háztartási tanfolyam, amelyet az Unitarius Egyház Téli Gazdasági Iskolája oly nagy sikerrel rendezett meg már két ízben. A tanfolyam tan- és gyakorlati anyaga egyező lesz az előző évekkel és a felemelt időtartam ennek az anyagnak az alaposabb, részletesebb elsajátíthatását fogja szolgálni. A tanfolyam folyó évi július hó 21-én kezdődik és augusztus 25-ig fog tartani és arra az iskola szabályzata szerint olyan 16 évet töltött nők vehetők fel, akik a magyar nyelvet szóban és írásban jól bírják. Az öt hét tartamára 750 lei fizetendő bentlakási és ételmezési díj címén. Tandíj, vagy egyéb más költség nincsen. Bármely irányú felvilágosítással szívesen szolgál az iskola igazgatója (I. G. Duca, jud. Odorheiu), kérések szabályszerűen bélyezendőek és folyó évi július hó 10-ig adandók be.

Ingyenes méhészeti tanfolyam Válenin. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület az érdekeltek számára ingyenes méhészeti tanfolyamot rendez Válenin (vult Vălcăul-Unguresc, Cluj megye). A tanfolyam június 24-től július 6-ig fog tartani és azon résztvehetnek férfiak és nők, fiúk és lányok egyaránt. A tanfolyam hallgatási díjban fog megtartani. A tanfolyam hallgatási díjban, csupán a beiratásért kell 100 lei fizetni. Jelentkezni lehet Válenin, az iskolában Balogh Jenő titkárnál, vagy az Erdélyrészi Méhész Egyesület titkári hivatalánál Cluj, Str. Andrei Muresan 10.

Társadalmi élet

Baia-Maren gyönyörű és megható ünnepe keretében ülte meg a minorita rendház XIII-ik Leo pápa „világszentjének”, Szent Antalnak ünnepét. Fényes asszisztenciával mondott főpapi nagymisést a zsutolási megtelet templomban Szőke Béla baia-marei prépost. Evangélium után dr. Templi István hittanár lépett a szószékre, mélyseges gondolatokban vázolta Szent Antal egyszerűségét és alázatát. Míse végén tartotta a minorita teológusok irodalmi iskolája Szent Antal tiszteltére a teológia nagytermében ünnepi diszgyűlést, ahol megjelent a helybeli és a kerületi papság, élükön Szőke Béla baia-marei prépost, dr. Pakocs Károly pápai kamarás, seini esperes. Az ünnepélyes diszgyűlésen beszéd, előadások, szavaltatok, ének- és zeneszámok hangzottak el. A végén dr. Pakocs Károly pápai kamarás lépett fel az emlvényre, meleg, közvetlen szavakkal köszöntöte meg ezt a tartalmas gyűlést. Rövid beszédet intézett a teológusokhoz, amelyben fejtegette a fiatal papság katolikus-akciós munkásságának fontosságát. Erősen hangsúlyozta, hogy neveljük rá a hivatelt a szellemi értékek szeretetére és hogy a pap a kenyér mellé adjon a népnek kétszer annyi lelkítáplálékot, mert nem anyagiakban van a tulnyomor, hanem a lelkiekben.

Ötvenesztendős iparos dalárda. Timisoara. Saját tud. Az Iparosösszhang dalárda, amely főleg iparoskörökből indult ki, ötven esztendős jubileumát ülte meg fényes külsőségek között. A résztvevők díszmenetben a gyárkivárosi monumentális plébániatemplomba vonultak, ahol Rech K. Géza apátplébános mondott ünnepi nagymisést és szentbeszédet s megáldotta a jubiláló egyesület zászlaját. A zászlóanya tisztelt Dudits Olga, Dudits Sándor építész felesége töltötte be. Diszkozgyűlés következett, amelyet Maniu Kornél mérnök román, Dudits Sándor magyar és Schojbert Péter díszelnök német nyelven nyitott meg; utóbbi elnököt is a közgyűlésen. Friedrich Antal alapítótágot s a harminc év óta működő Reiter Károly karmestert arany lírával tüntették ki. Diszbed utal dalosünnepet rendeztek, amelyen tizenkét egyesület működött közre. Küldöttség jelent meg a jugoszláviai Versec iparosainak dalárdája részéről is

Saját tud. A májusi következményei a gyökzedenek mutatkoztak. A térség az esős időjárás általában gyenge gyűs. Általános panasz, a vetéseket ellepte a töfőleg a lótetű tesz érbán emelkedés észlelés állatoknál. Ennek jeje a húsárakat ujlágus 16, borju 22, sertés 6 lei különként. Teratozás nincs.

... fizetek ezüstért, 90, 100 leit grm.-ként...
... Reg. Ferdinand 3.

OLÁINK

... Wesselényi fia H...
... beiratásához előrt 21-én tartják. Jelent...
... születési...
... elemi iskolai...
... és ujjraoltási bizo...
... még szeptember el...
... és internátusrol...
... zolgált felvilágosítással

... (Oradea, Str. Felvesz a jövő tanévre...
... ába járó fiúgyermek...
... rásra. Otthont nyujt...
... akik mint tanoncok...
... a város területén...
... zva vannak.

... A kegyesen...
... tannyelv, nyilvá...
... és vele kapcsolatos...
... fenn. A liceum...
... mint tárgyat ma...
... anyanyelvük részére...
... hittant németül tanul...
... lyvételi vizsgája június...
... orakor lesz, a román...
... A jelentkezők hozzák...
... keresztlevelüket, isko...
... ujjraoltási iratot és az...
... Ezen vizsga díja 80...
... an délelőtti beiratkoz...
... stályokba: szükségese...
... A beiratkozási díj 320...
... amelynek első részlete...
... fizetendő. A liceummal...
... zetésére alatt álló inter...
... ellátási díj 14.000 lei...
... is lehet fizetni. Az...
... ulásával természetesen...
... összeg is. Tájékozta...
... ristista házfőnökség, Ti...

... Oradeai Orsolva...
... intézetben nyilvános...
... minnázium és V-VIII...
... gozatok működnek. Az...
... és internátus az inté...
... vesz bentlakó növen...
... teljes ellátással. Az in...
... nyeknek megfelelően...
... portpálya) és a bent...
... zésével is foglalko...
... június és szeptember...
... leklődőkkel közöljük...
... lődőknek felvilágosi...
... la vezetősége

SPORT

Szófiában nem terem babér

Jugoszlávia-Románia 2:0 (2:0)

A román válogatott többet támadott, de az esőtől felázott pályán csatársora nem boldogult. Sötétség miatt a bíró 12 perccel hamarabb lefújta a mérkőzést. — Románia óvott s újrajátszást követel

Szófiából jelentik: A Balkán Kupa második napján a Jugoszlávia-Románia mérkőzést bonyolították le. A favorit románok nagy meglepetésre 2:0-ás vereséggel hagyták el a pályát.

Hagiopulos (görög) bíró sipjelére, 10.000 néző jelenlétében futottak pályára a csapatok.

Jugoszlávia: Glaser — Girtl, Katosovic — Arzanovics, Gayer, Lechner, — Sipos, Zsifkovics, Marjanovics, Sekulics, Glisovics.

Románia: Creteanu — Sucitulescu, Albu, — Vintila, Juhász, Cuedan, — Bindea, Kovács, Sepi, Bodola, Dobay.

Az első féldőt nagy irammal kezdi a román együttes. Különösen a belső hármas kombinál szépen. Néhányszor jó helyzetbe is kerülnek, de Glasernek jó napja van, a leghetlenebb labdákat is megfogja. A 20-ik percben Sepi kiteszi Bodolát, aki nagyszerűen lö, de Glaser gyönyörű stílusban lehúzza a biztos gólnak látszó felsőszarkos lövést. Szorongat a román csapat, a jugoszlávok csak szórványosan jutnak szóhoz, de olyankor kitűnik, hogy a

két szélső fedezet nem elég biztos. A 31-ik percben azonban ismét gólt kapnak. Creteanu kifut a kapuból, boxolással ment, azonban a labda a 16-oson kívül álló Szekulics elé esik, akinek magas ejtett lövése a felsőszarkosba talál (2:0). A gólrá vehemens támadásokkal felel Románia, de a lövéssel nincs szerencséjük, Dobay négy ízben is kihagy nagy helyzetet. A késői kezdés miatt közben besötétedett és a bíró lefújta a mérkőzést. Az elmaradt 12 perccel nem játszik le.

A győztes csapat s egyben a mezőny legjobb embere Glaser kapus volt. Neki köszönhető a győzelem. Kivüle még Sipos, Lechner és Marjanovics voltak jók.

Románia válogatott „11”-je pechesen játszott. A mezőnyben szépen kombináltak, de a csatároknak nem ment a góllövés. Legjobb emberük Juhász volt. Vintila és Cuedan rosszak voltak, Creteanu kapus mind a két gólból lúdas. A románok egyébként a 12 perccel hamarabb történt lefújás miatt óvást jelentettek be, amelyben a mérkőzés újrajátszását kérik.

CAO (NAC) és Ripensia vegyes — Szabadka válogatott 4:3 (1:0)

Oradea, 2000 néző, bíró: Mosulet. A szabadkai csapat majdnem meglepetést okozott. Szünet után 3:1-es vezetésre tett szert és a vegyes csapat csak a szerencsének köszönheti, hogy a győzelmet meg tudta szerezni.

Az első féldő a vegyes csapat fölény jegyében telt el, de csak egy gól esett a 30. percben Ciolac lecsúszott lövéséből.

Szünet után feljön Szabadka és Dömötör mester hármasa révén (az egyiket 11-esből) már két góllal vezet. A vegyes csapat azonban szép finist vág ki, a 35. percben Rónai, a 40. percben Moskó, a 43. percben Spielmann lövése megtalálja az utat a hálóba.

A győztes csapathól Moskó, Barta és Beke, a vendégekből Dömötör és Kopan váltak ki.

Tennisz

A németek és a csehek kerültek a D. C. európai zóna döntőjébe

Henkel, a fiatal német teniszjátékos legyőzte Crawfordot

A Davis Cup európai zónájában lejátszották a két középdöntőt. Németország Ausztráliát, Csehszlovákia pedig Dél-Afrikát győzte le. Részletes eredmény a következő:

Berlin: Németország—Ausztrália 4:1. Az utolsó két egyest meglepetésre a németek nyerték: v. Cramm—Mc. Grath 6:3, 4:6, 6:3, 6:2. Henkel—Crawford 2:6, 6:3, 9:7, 4:6, 6:4. Henkel győzelme nagy szenzáció. A fiatal német játékosnak ez az első nagy eredménye.

Prága: Csehszlovákia—Dél-Afrika 5:0. A csehek az utolsó két egyest is megnyerték.

Az európai-zóna döntőjét július 7-én játsszák le a győztesek.

Románia—Bulgária 4:0. Szófiából jelentik: A román-bulgár teniszmérkőzés Románia 4:0 aranyú győzelmével végződött. Eredmények: Botez—Teodoroff 6:0, 6:1. Schmidt—Jordanoff 6:3, 2:6, 7:5. Segall—Ivanoff 7:5, 7:5. Botez, Segall—Jordanoff, Ivanoff 6:1, 7:5.

Sturm—Crisana Oradean

Szerda délután fél hét óra kezdettel Ausztria többszöri amatőrbajnoka a grázi Sturm szerepel Oradeán a Crisana ellen. A Sturm csapatában kilenc sokszoros válogatott játszik, akik közül Oroszy hátvéd 32 alkalommal (!), Angerer fedezet 24-szer és Klima összekötő 28-szor képviselték Ausztria színeit. A Sturm eddigi turáján szép eredményeket ért el. 3:1-re legyőzte az AMEFA (AMTE)-t, 8:1-re az Olimpiát, 3:1-re az ACFR-t és 4:1-re az IAR-t. A Crisana új játékosokkal megerősítve veszi fel ellene a küzdelmet.

Győz a Budafok Litvániában. Kauneshól jelentik: A magyar II. profiliga újdonsült bajnoka nagy turát bonyolít le. Tegnap a Makkabi ellen 5:0 (4:0) arányban győztek. Előző nap Litvánia válogatottjáták verték meg 3:0 (2:0)-ra.

Sturm—IAR 4:1 (1:0). Braşovból jelentik: A grázi Sturm hétfőn az IAR-t is legyőzte. Góllövők: Sever (2), Lamoth és Liebnienger, illetve Henguc.

Vívás

A magyar törvívók már elutaztak az Európa Bajnokságra. Budapestről jelentik: A magyar hölgyvívók, a férfiak közül pedig a törvívók és egyben epézők elutaztak a lausannei Európa Bajnokságra. Az egyik sportlap így bucsúztatta őket: Magyar reményéseket viszi a vonat, szegény ország fiait a gazdag Svájcba, babért aratni, a „legnehezebb Európa-bajnokságon”.

A vívó E. B. beosztása. Lausanneból jelentik: Az Európa Vívó Bajnokságok beosztása már megtörtént. A különféle fegyvernemeket a következő időpontokban vívják le: Június 19—20: tőrésapat; 20—21: tőr egyéni; 22—23: epée csapat; 25—26 epée egyéni; 24-én pihenés van. 27—28: kardesapat; 28—29: kard egyéni; 19—22-ig: hölgyvívás.

Atlétika

Matti Jarvinen, a gerelyvetés világrekordere Tallinban két egymásutáni versenyen 73.90 és 73.60 m-es nagyszerű eredményekkel győzött.

Vereséget szenvedtek a magyar atléták Párizsban. Párizsból jelentik: Hűvös időben mintegy 5000 főnyi közönség előtt folyt le a francia szövetség versenye a colombesi stadionban, amelyen néhány magyar atléta is részt vett. Ellenfelik angolok, hollandok, svédek, svájciak, szóval Nyugat-Európa legjobbjai voltak. A magyarok az utolsó métereken roppantak össze és mindnyájan veszítettek. Szabó 800 m-en hatodik, Kovács 110-es gáton 3-ik, Kelen 3000 m-en ötödik, Szig 100 m-en negyedik lett.

Braddock boxbajnok

a long-islandi versenyen legyőzte Max Baert, s ő lett a világmester. Képiünkön a győztes Braddock két kislíával játszik.

Aprohírdetések

Aprohírdetések díja szavankint 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb aprohírdetés ára 30 lel. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lel.

Adás-vétel

Ecetszükségletét szerezze be a Nicolae Zsiga-utca 52. sz. alatti ecetraktárban. Olcsó árak, legjobb minőség. Valódi borecet kapható.

Jó karban levő pianinót megvételre keresek. Steigerné, Oradea, Strada. J. Ciordas No. 38.

Kiadó különbejáratu, utcai parkettes butorozott szoba június 15-től vagy július 1-től. Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand No. 34. földszint.

Állatmázsa 10 q-ig mér és 1 db „Schember” mérleg eladó. Rólich, Oradea, Parcul Stefan cel Mare No. 19.

Hülönféle

Borotvát, kést, ollót, hajvágógépet legjobban és legolcsóbban köszörül Kelemen, Oradea, Piata Mihail Viteazul.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea. Strada Regele Carol No. 5.

Nyaralni menne tisztviselő július hónapban. jó levegőjű vidékre, ahol szabadfürdő van. Ajánlatokat „3 hét” jelígre kér a kiadóba.

Oklatás

Bécsy Zeneiskola hegedű, zongora és zeneelméleti tanzaikkal. Oradea. Str. Simeon Stefan No. 29.

Lakás

Kiadó 3 szobás fürdőszobás lakás, augusztus 1-ére, Oradea, Str. Petőfi 5.

Két utcai szoba, előszobával, konyha, mosóház, pince, stb. augusztusra kiadó. Oradea, Str. Mihail Sorbul 11.

Három szoba, előszoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel álló modern lakás aug. 1-re kiadó. Oradea, Str. Aurel Vlaicu 31-a.

Alkalmazás

Vasalónó állandó munkára és tanulóéleány felvétel. „Mercur” festő, Oradea, Calea Victoriei 1.

Egy középkoru mindenes főzőnőt, éves bizonyítvánnyal azonnalra vagy 15-ére keresek. Ciogogariu püspök-utca 30. szám.

Idősebb intelligens, lehetőleg zongorázni is tudó nő, házvezetőnek felvétel. Cím a kiadóban.

Perfekt német-román kisasszony délutánra, gyermek mellé ajánlkozik. Cím: Molnár cukrászda, Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand 26.

Házvezetőnőnek, anyahelyettesnek elmenne középkoru, intelligens asszony. Bogvó Jolanda, Str. General Holban 30.

Házvezetőnőnek, menne helyben vagy vidéken özv. Burikna, Oradea, Piata Mihail Viteazul 6. szám laci-konyha.